

LA FÉDÉRATION BALKANIQUE

BIMENSUEL

ORGANE DES PEUPLES OPPRIMÉS ET MINORITÉS NATIONALES DES BALKANS

БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЈА
BALKANSKA FEDERACIJA
BALKANIKH OMOΣΠONΔIA

БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЈА
FEDERACIONI BALKANIK
FEDERATIJA BALCANICA

بالقاز فدراسیونی

BALKANSKA FEDERACIJA

POLUMJESEČNIK

GLASILO POTLACENIH NARODA I NARODNIH MANJINA BALKANA

Katolički front

Beograd, februara 1930

U toku poslednja dva meseca cela štampa Jugoslavije ispunjena je člancima o tako zvanom katoličkom frontu. Režimska štampa otvorila je unakrsnu vatru protiv pojačane akcije katoličkih crkvenih organizacija a Zagrebačke «Novosti», plaćeni organ diktature, napisala je dugački članak o katoličkom frontu protiv države i pozvala na uzbunu sve dobre patriote «Jugoslavena» da odbrane «jedinственu» majku Jugoslaviju.

Tolika huka i buka diktatorske štampe pokazuje nesumnjivo da prikupljanje hrvatskih masa a zatim i približavanje Slovenaca Hrvatima uliva diktaturi strah — pa ma u kojoj formi se to prikupljanje vršilo.

Diktatura bi tako rado želila da bude sve mirno u zemlji tada kada njena tri ministra idu da po svaku cenu zaključe neki zajam na strani i izbegnu na 1 aprila — na kraju budžetske godine — duboku finansijsku krizu, u kojoj diktatura lako može da se utopi. Ona tako vatreno želi da celo inostranstvo dobije utisak, kako je slomljen svaki otpor nacionalno-revolucionarnih elemenata, da je uništen revolucionarni radnički pokret, da su mase zastrašene i pomirile se sa sudbinom, a svi politički ljudi, milom ili silom, pridobijeni za diktaturu. I sad odjedamput dolazi prikupljanje masa u katolički front, te brka račune diktature. Jer diktatura dobro vidi da se tu ne radi o nekom religioznom frontu, već o nacionalno hrvatskom frontu i proširivanju hrvatskog fronta i na slovenačke mase koje su takodjer katoličke.

Da, katolički front nije u suštini nikakav katoličko — religiozni front, već nacionalni front. Slovenački biskup Jeglič, pred raspuštanjem sportskih slovenačkih klerikalnih organizacija «Orlova» izdao je poslanicu sveštenicima slovenačkim i svim katolicima članovima, da ostanu verni svojim crkvenim vodjama — što znači da ne idu u fašistički diktatorski «jugoslavenski» — čitaj veliko-srpski — sokol. I upravo zato što je to bio svoje vrste nacionalno-odbranbeni akt, diktatura je zabranila poslanicu biskupa Jegliča.

Za poslanicom Jegliča, došla je akcija hrvatskih biskupa i sveštenika za odbranu imovine hrvatskih kulturno-prosvetnih društava «Napretka», imovine hrvatskih sokola u mnogim hrvatskim župama. Došla je zatim živa agitacija i hrvatskih nezavisnih listova i usna propaganda za upisivanje Hrvata u crkvene verske organizacije. Hrvatski Radićevski «Dom» otvoreno je u nekoliko mahova istupio u korist papine enciklike, da vaspitanje dece i omladine pripada katoličkoj crkvi, i da dom i država imaju za dužnost da crkvu pomognu da tu svoju zadaću izvrši. Organ splitske i hvarske biskupije pišaše pred sastanak hrvatskih biskupa u Zagrebu 17. februara, da će se sastati vodje hrvatskog naroda. Katolički biskupi održali su nekoliko sastanaka i razgovora sa papinskim nuncijem

Pelegrinetijem u Beogradu. A katoličko-nacionalna propaganda dobila je novi list u Splitu «Splitski Crkveni Glasnik».

Mi nećemo nabrajati sve pojave koje svedoče o jednoj širokoj nacionalnoj akciji kroz crkvene katoličke organizacije. Ali, za nas nacionalne revolucionare od presudne je važnosti šta u suštini znači ta nova taktika i kako se može odraziti na nacionalno-revolucionarnu oslobodilačku borbu, kakvi su izgledi u tome pogledu.

Činjenica da je list bivše hrvatske seljačke stranke «Dom», uvek stvarni organ hrvatsko-seljačkog pokreta, otvoreno zastupio gledište o pravu katoličke crkve na vaspitanje omladine — da je ranije pravilno vodilo borbu protiv klerikalnog uticaja i ovaj potpuno suzbio u hrvatskim masama — ta činjenica svedoči o jednoj opasnoj oportunističkoj taktici. Ta taktika preti da započetom revolucionisanju masa u Hrvatskoj zada veliki udarac, da stvori iluzije kod njih, da katolički popovi mogu postati vodje hrvatskog i slovenačkog naroda i izvojevati njihovu slobodu. To je prividno deljenje vodjstva nad hrvatskim nacionalnim pokretom izmedju sadašnjih vodja i klerikalaca, a u stvari potpuno predavanje vodjstva u ruke klerikalcima. Zašto? Zato što sadašnji hrvatski vodje nisu u stanju da prihvate otvorenu revolucionarnu taktiku koja se ne-izbežno sa najvećom hitnošću nameće, i što se staraju da po svaku cenu očuvaju masovno grupisanje Hrvata ma kakvim legalnim organizacijama.

Ova taktika otvorila je ponova apetite na mase hrvatskim bogatašima koji su izdali hrvatski pokret, jedni služili aktivno diktaturi, drugi se pasivizirali, treći se nudili u službu. I sada se ponova javljaju ljudi iz «Obzora» kao najveći pobornici, nove taktike, zadovoljno se obližuju što će moći ponova da se približe hrvatskim masama i da još jedamput — po koji put već! — naprave trgovinu sa veliko-srpskim diktatorima na račun slobode i nezavisnosti hrvatskog naroda. To je taktika koja hrvatskim bogatašima izdajnicima hrvatskog naroda otvara puteve vlasti u sporazumu sa diktaturom.

Katoličkim frontom pojačaće se uticaj papske politike u Jugoslaviji. Ne religiozni uticaj pape, već politički uticaj pape, saveznika imperialističke politike Musolinija. Sa pojačanjem uticaja katoličkog sveštenstva i pape u nacionalnom hrvatskom seljačkom pokretu, ovaj pokret gubiće sve više svoja socijalna obeležja koja su ga jedino približila širokim masama. Dobiće sve više reakcionarnih osobina. Pod vodjstvom popova prestaće važnost agrarnog pitanja, a katolički popovi će energičnije, zajedno sa papom, početi i u Hrvatskoj i u Sloveniji borbu protiv revolucionarne radničke klase, protiv boljševika u Jugoslaviji, kao što je sada vodi protiv Sovjetske Unije. Mesto zajedničke borbe nacionalno-revolucionarnih elemenata sa socialno-revolucionarnim elementima — koja jedino može srušiti

129-130

diktatorski i fašistički režim, popovski elementi stvaraju jedinstveni front sa stranim imperijalistima i fašistima protiv radnih masa Hrvatske i Slovenije.

Nova taktika katoličkog fronta ima ujedno da oslobodi od teške istorijske odgovornosti slovenačku klerikalnu stranku i njenog šefa popa Korošca, ministra diktature, koji godinu dana zajedno sa diktatorima sudjeluje u izvršenju najstrašovitijih zločina nad stotinama i hiljadama nacionalnih i radničkih boraca, sramni nacionalni izdajnik i sluga beogradskih diktatora javlja se već u katoličkom frontu kao vrstan član. Njegov list «Slovenac» koji je do sada pohvalio sve zločine diktature, dobio je konduitu od slovenskog nadbiskupa Bonaventura da je dobar katolički list i da sprovodi ispravno ideje katoličke crkve.

Iz svega ovog jasno je da katolički front unutrašnje-politički znači jednu opasnu oportunističku taktiku na koju vodstvo hrvatskog pokreta kuša da nauče hrvatske mase; da znači beganje od revolucionarne borbe, jačanje uticaja bogataških sporazumaških elemenata, rehabilitovanje izdajnika nacionalnih pokreta a la Korošca, pokušaj razbijanja zajedničke borbe nacionalno-revolucionarnih i radničkih revolucionarnih elemenata spojenih već zajedničkim žrtvama i zajedničkim krvavim borbama u jedan jedinstveni front. Spoljno-politički

taj front znači jačanje uticaja stranih fašističkih i imperijalističkih elemenata, pokušaj uvlačenja radnih masa Hrvatske i Slovenije u imperijalistički front protiv Sovjetske Unije, jedine države koja je rešila pitanje nacionalnih sloboda svih nacija u punom interesu narodnih masa.

Beganje od revolucionarne taktike neminovno mora dovesti do takih pogrešnih puteva kao što je ovaj — katolički front — kojim udara bogataško, oportunističko vodstvo hrvatskog pokreta. Ali mi smo tvrdo uvereni da nikakav oportunistički vodja ne će uticati na mase, da napuste odlučnu revolucionarnu borbu koju su započeli. Do sada stečeno iskustvo u borbi pokazuje hrvatskim masama da glavni saveznici u borbi nisu papa, niti izdajnik Korošec sa popovima, već potištene seljačke i siromašne varoške radničke mase; da nisu saveznici strani imperijalisti i fašisti već da su to ščardžije koji hoće da pruže svoje šape na Hrvatsku i na Balkan, a da su saveznici sve nacionalne revolucionarne organizacije Balkana, a pre svega takve organizacije nacija porobljenih u Jugoslaviji.

Ne u znaku katoličkog fronta već u znaku borbenog fronta nacionalno-revolucionarnih i socijalno-revolucionarnih elemenata može borba protiv diktature uroditi slobodom i nezavisnošću hrvatskog, slovenačkog kao i ostalih naroda Jugoslavije.

N. Matijević

Deklaracija Dobrudžanske Revolucionarne Organizacije (DRO)

O unutrašnjem položaju u Rumunjskoj, o predstojećim izborima i o zadacima DRO

Revolucionarna Dobrudžanska Organizacija (DRO) uputila je nedavno na dobudžanski narod ovu deklaraciju o unutrašnjem položaju u Rumunjskoj, o predstojećim izborima i o svome radu.

U svojoj unutrašnjoj i vanjskog politici, u svojoj politici prema radnicima i seljacima, u svom stavu prema ugnjetenim nacionalnim manjinama a posebice prema dobudžanskom stanovništvu, u pitanju kolonizacije, otimačine zemljišta, konfiskacije posjeda bugarskog stanovništva, administrativne samovolje i korupcije kroči nacionalno-zaradistička (NZ) vlada odlučno stopama svih dosadašnjih vlada u Rumunjskoj.

Došavši na vlast po milosti imperijalista i povukavši mase, koje su užasno trpjele pod nepodnosivim režimom liberala, demagoškim obećanjima, odbacila je vlada Maniu svoju demokratsku masku i otkrila odmah svoje pravo lice kao zaštitnik gradske i seoske buržoazije, oruđe imperijalista i ugnjetavača radničkih i seljačkih masa bez razlike vjere i narodnosti.

Uspored sa svim ugnjetavačkim metodama, koje jednako težinom tište sve narodne mase u čitavoj Rumunjskoj; uspored sa nepodnosivim porezima, sve većom skupoćom, sa izrabljivačkim postupanjem u pitanju radnog dana, nadnice i besposlice, nastavila je vlada Maniu u Dobrudži sa pojačanom snagom režim nacionalnog ugnjetavanja dobudžanskog radnog naroda. Ta vlada nije ukinula zakon o zemljištu, po kojemu je seljacima zaplijenjena trećina njihove zemlje i tako ih dovela u očajno ekonomsko stanje. Ta vlada nije takodjer ukinula ni obustavila takozvano «preispitivanje vlasništva», po kojemu na hiljade seljaka sa malim posjedom izgubiše komadić zemlje, što ga posjedovaše. Ona ne samo da nije ukinula sekvestar nad posjedom na hiljade Bugara, većinom seljaka sa malim posjedom, nego je još povećala tu zaplijenu i naredila, da se zaplijenjeni posjed proda. Vlada Maniu prosljedila je sa kolonizacijom, koju su započeli njeni predšastnici, time, što njeni agenti putuju uvijek po Makedoniji i Bugarskoj i mame jadne Kucovlahe, te ih ovdje — prepuštene njihovom udesu — huckaju na mirno dobudžansko stanovništvo. Sa terorom i fašističkim metodama nastavila je ova vlada politiku odnarodjivanja time, što sama organizuje bande i provadja preko svoje policije masovna uapšenja, zlostavljenja i ubijanja. Tragovi krvi u cijeloj Dobrudži, nečovječne, inkvizitorske istrage i masovna ubistva u selima Čair (srez Dobrič), Babuk (srez Silistria) itd. nepobitni su dokazi za to.

Stanovništvo je ekonomski uništeno. Osim nepodnosnih poreza, tu je i zloglasno potkupljivanje u državnoj upravi, čime se narod još više pljačka, a zelenaški kapital po 100 do 150% kamata učini ostalo.

Pod ovakovim okolnostima bit će provedeni okružni i općinski izbori u zemlji. Izvan svake je sumnje, da će ovi izbori biti provedeni u znaku pojačanog krvavog terora. Nacionalni-Zaradisti stvorili su već svoje fašističke trupe — «vojnici», s kojima će provesti izbore. Takve organizacije stvaraju i reakcionarni liberali. Stvorene su otvoreno fašističke bande «Actiunea Rumaneasca» — specijalno za Dobrudžu — i «Cultura Patriei», čija će krvava djela dokazati njihov «patriotizam».

Pošto su izgubili svaki kredit kod seljačkih masa, a uznemireni pojačanom borbom ovih masa, poduzet će NZ i čitava reakcionarna klika, zajedno sa socijal-fašistima, sve, da terorom uguše nezadovoljstvo i borbu masa i da «dobiju» na izborima. Izbori će biti krvavi ispit radnog naroda varoši i sela. Premda ovi izbori neće donijeti socijalno i nacionalno oslobodjenje dobudžanskom narodu, ipak su oni važan moment u općoj borbi protiv ugnjetavanja.

DRO pozivlje potlačene radne mase da aktivno sudjeluju u ovoj borbi. DRO izjavljuje otvoreno, da će ona radi izvršenja svojih zadataka — obrane neposrednih interesa dobudžanskih masa kao što i izvojevanja svog konačnog cilja: slobode i nezavisnosti Dobrudže — nastaviti borbu zajedno sa svim radnicima i seljacima Rumunjske, kao i što sa svima nacionalno ugnjetanim, koje jednako tišti fašistički jaram, pa zato pozivlje dobudžanske narodne mase, bez razlike narodnosti, da se priključe i okupe u ovoj jedinstvenoj fronti. U predstojećoj izbornoj borbi postaviti će se dobudžanski narod odlučno — usprkos terora — na stranu radničko-seljačkog bloka, jedinog zaštitnika gospodarskih i političkih interesa potlačenih narodnih masa.

U vezi sa ovim skreće DRO pažnju dobudžanskom narodu na djelatnost vlastite — bugarske, turske, itd. — buržoazije, koja sa potpunim pristajanjem i potpomaganjem rumunjskih vlasti pljačka-do košulje opljačkani narod, koji je ostao bez svoje zemlje. Ovi mučitelji naroda, potomci starij «čorbaša» (veleposjednici), danas su najbolji pomagači rumunjskog terorskog režima, sa čijom pomoći oni grču neizmjereno bogatstvo. Narodne mase u Dobrudži moraju znati, da je pokušaj predstavnika bugarskog fašizma, da osnuju takozvanu «stranku manjina», samo pokušaj, da se mase odvrati od ispravnog puta. Dobudžanske mase moraju da bez milosrdja otkriju težnje i nastojanja svojih vlastitih fašista i da se protiv njih odlučno bore. Agenti bugarskog fašizma i šovinizma: Bačvarov, Monolov, Tošev, L. Stančev i drugi, potaknuti od Sofije i Bukaresta, predstavnici su onog vrhovizma bugarske buržoazije, koji je pokušao, da uništi makedonski revolucionarni pokret i nastoji, da se ugniježdi i u Dobrudži.

DRO kao predstavnik dobudžanskih narodnih masa, izjavljuje, da se bori jednakom odlučnošću kao što protiv rumunjskog tiranskog gospodstva, tako i protiv aneksionističke i zavojevačke politike bugarske fašističke vlade, koja ovdje preko svojih agenata cijepa i prodaje borbu dobudžanskog naroda. U samoj Bugarskoj ugušuje se svaka aktivna borba dobudžanskih emigranata terorom, uapšenjima i zlostavljenjima. Dapače, teror protiv dobudžanskih emigranata, koji se u zadnje doba vrši u Bugarskoj, takmi se sa rumunjskim terorom. Kongres emigracije, koji je održan u Rasgradu, u novembru 1929, raspravljao je u znaku revolvera policije i terorskih banda. Tamo je pokušao bugarski fašizam i njegovi pomagači, Kjamilev, H. Ivanov, A. Stojanov i drugi da uz bezuslovnu potporu bugarskih socijal-fašista dotuku emigrantski pokret pomoću policije i razbojničkih banda i da ga odvrte od ispravnog puta oslobodilačke borbe. Pod njihovim vodstvom i preko razbojničke VDRO, u sporazumu sa vladom, šalju se u Dobrudžu provokatorske bande VDRO, opskrbljene oružjem iz bugar-

skih vojnih skladišta. Ovi banditi, u velikoj većini agenti bugarske «javne bezbjednosti», pljačkaju i ubijaju mirne seljake i time predaju mirno stanovništvo u ruke podivljalih rumunjskih žandara. Još je u živoj uspomeni primjer napadaja u selu *Karabašli* (srez Dobrič), gdje je kod jednog pokušaja pljačkanja ovih banda bio ubijen jedan seljak i nekoliko ih ranjeno. Uхваćeni u Bugarskoj, bili su ovi banditi pušteni na slobodu — na zahtjev vlade.

DRO pozivlje izagnane i odbačene sinove *Dobrudže*, koji snose tešku sudbinu emigracije, da se čvrsto okupe u svojim organizacijama, da pojačaju svoju borbu, da očiste svoje redove od svih agenata fašizma, aneksionizma i patriotizma, koji su se pomoću policije uvukli u ove organizacije, da otkazu svaku pomoć i prekinu svaku vezu sa izvršnim odborom saveza «Dobrudža», koji dobрудžansko oslobodjenje stavlja u službu tuđim interesima.

Široke narodne mase u Dobrudži moraju, da provedu odlučni masovni otpor protiv pojačanog terora NZ, protiv sve češćih izgreda fašističkih banda, protiv danomičnih ispada samovolje i objesti, protiv pljačkaških pohoda od vlasti naoružanih Kucovlaha, protiv kukavnih pokušaja bugarskih fašističkih bandita, da spriječe naše oslobodjenje.

DRO pozivlje sve, koji trpe pod nacionalnim i socijalnim ugnjetavanjem, da se okupe oko njene ponosno razvite zastave, da pojačaju borbu protiv ropstva i da revolucionarnim masovnim radom, u zajedničkom frontu sa svima, nacionalno i socijalno, potlačenima Rumunjske i Bugarske, *pripreve oružani ustanak*, koji će jedino učiniti kraj ovome robovanju.

Vlada NZ u svojoj vanjskoj politici plovi potpuno vodama imperijalizma. Ona je konačno predala rumunjske radnike i seljake, pa tako i dobрудžanske, antisovjetskom bloku. Grozničavo se sprema rat protiv Sovjetske Unije. Povećanje ratnog budžeta za 1½ milijardu leja, posjet maršala *Pilsudskog*, učestvovanje francuskih i drugih generala u jesenskim manevrima rumunjske vojske, namjeravana gradnja mosta preko Dunava — sve ovo nepobitno dokazuje gornju tvrdnju. Radnici i seljaci Dobrudže i Rumunjske prvi će biti povedeni na klancu protiv domovine radnika i seljaka, gdje je nacionalno pitanje potpuno riješeno.

DRO pozivlje dobрудžanski narod, da se stalno i nepokolebivo bori protiv ratne opasnosti i da okrene oružje protiv svojih tlačitelja, ako bukne rat.

Živila revolucionarna borba dobрудžanskog naroda za nacionalnim i socijalnu slobodu!

Živila zajednička borba svih potlačenih naroda!

Živila dobрудžanska narodna republika!

Živila balkanska federacija!

Živila dobрудžanska revolucionarna organizacija!

Januar 1930.

Centralni Komitet DRO

Veliko-srpska diktatura uništava nacionalne manjine

Evropsko javno mišljenje prosvjeduje

Kumanovski proces i odvratni režim, komu su podvrgnuti u tamnicama beogradske Bele Ruke makedonski politički utamničeni, barbarsko ugnjetavanje, komu je izložen mučenički makedonski narod, izazvaše kod naprednog evropskog mišljenja buru negodovanja i jaki val protesta. U našem prošlom broju, objelodanili smo neke protestne depeše odličnih ličnosti protiv beogradske krvave diktature. Danas objelodanjujemo iz ženevskog «Le Travail» ove retke:

«Diktatura Aleksandra Karadjordjevića, koju podržava francuski imperijalizam, nastavlja da uništuje nacionalne manjine. Poslije Hrvata ili u isto vrijeme kao i Hrvati ugnjetavani Makedonci u ovom su momentu specijalni objekt užasnih progona. Tamnice u srpskoj *Makedoniji* prepune su Makedonaca. Prvi proces sa očitom tendencom, u koji su upleteni petnaest Makedonaca, vodi se sada pred Izvanrednim Državnim Sudom. Naravno, da su optuženici, što se tiče obrane, lišeni najelementarnijih garancija. Veliko-srpska diktatura, koja besramno izazivlje ljudsku savjest, time, što preko svojih statista slavi uspomenu ubojice nadvojvode Ferdinanda i njegove žene, Gavrila Principa, neće se, bez sumnje, ustručavati, da počini najsramočnije podlosti protiv Makedonaca, koji su bez obrane.

Javno mišljenje u Francuskoj, Njemačkoj i drugim zemljama, veoma se je uskomešalo i uputilo je energične proteste beogradskej kamarii.

Francuska sekcija udruženja «Slobodni Balkan» poslala je ovaj telegram:

Predsjednik ministarskog savjeta Živković i Državni Sud Beograd

Francuska sekcija udruženja «Slobodni Balkan», sigurna je da je tumač javnog mišljenja, kada najoštrije protestuje protiv nečovječjeg postupka, kojim se postupa sa stotinama utamničeni Makedonaca, koje se muči fizički i moralno. Ona traži, da se ovoj petnaestorici Makedonaca iz Kumanova, kojima sada sudi izvanredni sud, omogući, da sebi osiguraju obranu, pozovu svjedoke, dobiju sve ostale zakonske garancije. U interesu mira, ona traži opću amnestiju, poštovanje nacionalnih prava Makedonaca, uvjerenja, da ovi tedenciozni procesi samo pojačavaju političke strasti i nacionalni antagonizam.

Za francusku sekciju «Slobodni Balkan»:

Camille Drevet, Marcelle Capy, Paul Louis, Barbusse, Jourdain, Vildrac, Werth, Lacache, književnici; André Philipp, Felicien Challaye, profesori.

Isto tako su potpisali:

Georges Pioch, Jean-Richard Bloc, pisci; Juncker, Letrange, advokati; Morizet, senator.

Pa pošto je objelodanio telegram, koje mi gore više navadjamo, nadodaje odlični ženevski list:

«Mi se dragovoljno priključujemo energičnim protestima, koji su podignuti protiv krvave diktature «Bele Ruke», koju vodi Aleksandar, kralj Srbije. Evo zgodne prilike crkvama, da brane slobodu savjesti. Makedonci su proganjani, jer neće da čine nasilje svojoj savjesti i izjave se Srbima, kako to zahtjeva veliko-srpstvo. Ali mislimo, da se crkve u ovom slučaju neće maknuti, jer se radi zaista o pravoj slobodi savjesti.»

«Travail», Ženeva, 17 februara 1930

Proganjanje nezavisnih intelektualaca u svim krajevima Jugoslavije

Teror i ugnjetavanje krvave militarističko-fašističke diktature protegao se je u zadnje vrijeme i na odlične i poznate napredne umjetnike naučenjake, književnike i novinare gotovo u svim krajevima Jugoslavije.

Najpoznatiji kazališni režiser u Jugoslaviji, *Dr. Branko Gavella*, koji je bio 1928. poslan u Moskvu kao zastupnik beogradskog narodnog pozorišta na jubilej Stanislavskog, održao je nakon svog povratka na universitetu niz predavanja o kazalištu i umjetnosti u Rusiji. Radi ovih predavanja bio je maknut sa položaja direktora beogradskog narodnog pozorišta i radi tobožnje «protidržavne» propagande koncem februara i uapšen.

U isto vrijeme bili su uapšeni izdavač i urednik jedinog opozicionalnog kulturno-političkog časopisa u Jugoslaviji «Nova Literatura», pa vlasnik naprednog nakladnog poduzeća «Nolit» *Pavle Bihaly* i njegova žena također radi tobožnje «protidržavne» propagande. Ovo je uapšenje teški udarac za cijelu naprednu literaturu na Balkanu, koja je sva — gotovo bez iznimke — izlazila u nakladnom poduzeću «Nolit».

U isto doba bili su uapšeni urednik «Politike», *Bora Prodanović* i zagrebački saradnik «Politike», *Nikola Fink*, iz istih razloga. Isto tako bili su uapšeni: glavni urednik bivših opozicionalnih novina «Novosti», *Otokar Keršovani* i njegova žena, članica beogradskog narodnog pozorišta *Nana Šilović*, kao i njeni roditelji liječnik *Dr. Silović* i njegova žena. *Dr. Šilović* je brat hrvatskog bana i politički pripada hrvatskom nacionalnom pokretu.

U Beogradu su bili još uapšeni: bivši učitelj i novinar *Novica Petrović* i privatni činovnik *Rada Arandjelović* i njegova žena *Sonja*. U Sloveniji su isto tako provedena masovna hapšenja naprednih i nezavisnih intelektualaca. Između ostalih, bili su uapšeni: poznati slobodoumni književnik *Mile Klopčič*, autor djela «Plameni okovi», i književnik *Grahor*; slovenski nacionalni pisci *Onič* i *Premrov*, socijalistički pjesnik *Tone Seliškar*. Oni su imali namjeru da izdaju jednu kritičnu, literarnu reviju i bili su uapšeni, jer je to «protudržavno».

Ova hapšenja dokazuju ponovno, da je svaki pošten, napredni i nezavisni intelektualac u Jugoslaviji, koji neće da stupi u službu krvave militarističko-fašističke diktature, sumnjiv jugoslavenskim diktatorima i izložen najužasnijim progona.

Ovaj napadaj na nezavisne publiciste i umjetnike, koji neće da budu poslušno orudje u rukama diktature, je istovremeno novi očiti dokaz užasne unutrašnje slabosti i gnijileža jugoslavenske dželatske diktature.

St. K.

Hrvata, što više Hrvata, dajte!

Beogradski diktatori uzdali su se da će vrlo lako baciti prašinu u oči celom svetu i predstaviti svoju diktatorsku vladu kao vladu koja zastupa sve narode u Jugoslaviji. Četiri Hrvata u vladi trebalo je da igraju ulogu predstavnika hrvatskog naroda, a već po gotovo dr. Korošec, kao šef najjače stranke u Sloveniji, klerikalne, bio je najjači adut u rukama diktaturi i da efo, cela Slovenačka odobrava «inicijativu» kralja za proglašenje diktature, za uništenje svih političkih i građanskih prava građana i nacionalnih prava ugnjetenih nacija, za stvaranje «jedinствене» veliko-srpske države nazvane Jugoslavijom. A predstavnika srpskog naroda u vladi ima više od jednog tučeta.

Na velju žalost diktatorske vlade brzo je uvidio ceo svet, da Hrvati u vladi nisu predstavljali nikoga osim sebe i jednu šaku krupnih bankara, industrijalaca i veleposednika. A sa tim «snagama» diktatori nisu mogli dugo igrati «hrvatsku» vladu, jer je ceo hrvatski narod, jer su sve siromašne seljačke i varoške mase osećali na svojoj koži posledice njihove antihrvatske politike, njihovog otvorenog služenja pljačkačkom i militarističkom režimu. Dok je hrvatski narod dao jasnog izraza svomu neprijateljstvu prema tim bednim slugama diktature i ubicima mnogih najvrstnijih sinova hrvatskog naroda, dotle je pop Korošec požurio da skine sa sebe teret ministra ubice i nacionalnog izdajnika i pohrio u katolički front da se spase od političke smrti.

Hrvati u vladi izlivali su se kao stari turski metalici. Ni hrvatski seljački pas, a kamo li hrvatski seljak nije hteo poći za njima. Za ubicima svog rodnog naroda ne nože se ići. I diktatura se dala u lovljenje Hrvata naročito hrvatskih seljaka, bivših vidjenih članova hrvatske seljačke stranke Radićeve. Diktatura je pokušala da sa poklonstvenim deputacijama hrvatskih opština predstavi odusevljenje hrvatskog naroda za jedinstvenu državu Jugoslavije koja je uništila hiljadugodišnju hrvatsku državu i sve hrvatske kulturno-prosvetne i socijalne institucije odusevljenje za kralja po čijoj su volji ubijeni vodje hrvatskog seljačke stranke Stjepan Radić i drugovi. Policija je zbacila izabrane predstavnike opština i postavila komesare i ove komesare poslala da padaju na kolena pred krvavog kralja. Ova cinična komedija postala je celom svetu obožna i odvratna. Niko ni u zemlji ni van zemlje nije mogao ostati ravnodušan prema šeganju sa hrvatskim narodom, a još manje pokloniti veru u policijom pripravljene govore bednih deputiraca.

Hrvata, što više drugih «nezavisnih» Hrvata dajte! To je bila naredba razliučenog i zbuđenog kralja diktatora, koji je osetio oštre podsmeha celog sveta njegovim poklonstvenim deputacijama, po ugledu srednjevekovnih tirana.

Na pozornicu se javlja nezavisni Hrvat Juraj Demetrović, samostalni demokrata, ugledni član Pribičevićeve stranke. Postavljaju ga za ministra. Pevaju mu pesme svi plaćeni listovi diktature. Ali se odmah ispostavlja, da je Demetrović odavna izguran od Pribičevića sa svih položaja u stranci, da je odavna učesnik u najvećim trgovačkim mahinacijama velikosrpskih političara i jedan od tajnih mahera u masnim poslovima režimskih ljudi. Glavni ortak ljudi oko režimskog «Jugoslavenskog Lloyd».

Pogonjeni su odmah policijski hrtovi da traže nove Hrvate. Kola diktature se sve više zaglibljuju. Leteći dugovi, neisplaćeni poslovi državnim i neisplaćeni invalidi; kase prazne; seljački domovi prazni, čitava sela i srezovi spremni za emigraciju pred samom prolećnom žetvom; a strani bankari ne daju pare, jer ne vide garancije, da će se iz masa moći isterati velike otplate i interesi na date pare.

I u Beogradu se pojavio ponova «čuvana» politička hrvatska imena: Ivana Radića, Superine i njemu podobnih. Ivan Radić, sinovac Stjepana Radića, Superina jedan od najstarijih članova Radićeve stranke dolaze na poklonjenje kralju diktatoru i obećavaju pomoć da obrate hrvatski narod na put diktature. Blagodarna diktatura pokrenula je list Ivanu Radiću tjednik «Seljački Glas». I Ivan Radić, sinovac ubijenog Stjepana Radića, napisao je odmah uvodni članak u kome veli da je Stjepan Radić mrtav, a da sada ostaje samo kralj i narod. «Slava mrtvima — živi na posao!» nosi naslov taj članak. Na posao «za saradnju za ostvarenje ciljeva postavljenih aktom od 6. januara».

Ivan Radić i njegovi novi «nezavisni» Hrvati spremaju novu veliku «najveću i najznačajniju poklonstvenu deputaciju koju će činiti bivši zastupnici i funkcioneri raspuštene Hrvatske Seljačke Stranke».

A ko su ti novi hrvatski «junaci» diktature? Ivana Radića je Stjepan Radić lično izbacio sa kandidatske liste i po gotovu molkom oterao iz Zagreba u selo zbog njegovih nepoštenih poslova. A zatim Ivan Radić je sasvim izbačen iz stranke. A Superina i njegova družina — to su oni bivši

Radićevci koji su se još 1926 god. stavili u službu velikosrpskog režima i izbačeni iz stranke, te nisu više mogli pristupiti u Narodnu Skupštinu.

Jadno uzdanje diktature u Ivana Radića koji ide na poklonjenje ubicima njegovog strica, ubicima stotinu Hrvata, koji ljubi krvavu ruku kralja — za kesu para.

Nikada diktatura nije bila bliže padu nego danas sa tim saveznicima Hrvatima, i nikada dalje od hrvatskog naroda nego danas.

Diktatura se muči da nadje Hrvate. I doista ona ih nikako ne nalazi. Ali će Hrvati uskoro poći u posete diktaturi sami, samo ne sa poklonstvenim deputacijama već sa oružjem u ruci. Ne sa papom ili Musolinijem i Makdonaldom, već sa kukom i motikom iz najmanjeg seoskog kuta, rame uz rame sa nama Makedoncima i sa ostalim porobljenim narodima u Jugoslaviji, zajedno sa radnicima revolucionarima, koji svojom borbom i svojim žrtvama u borbi protiv diktature daju primere dostojne pošte i podražavanja.

R. Radev

U zemlji pokolja Na Kosovu

III.

Kuluk i tortura

Režim kulučenja na Kosovu mnogo nadmašuje najgore kolonijalne režime: kulučenjem naroda sagradjene su sve ceste, koje vezuju različite srezove i različita sela, kao i one, koje vezu različite vojničke centre sa utvrđenim pozicijama. Osim cesta prisiljen je narod, u masama pozvan na kulučenje, da gradi kasarne, škole i mnogo druge zgrade, namijenjene za žandarmariju i policiju. Ista je sudbina stigla vojničke rekrute sa Kosova, samo sa razlikom, da su ovi odvedeni u razne krajeve Jugoslavije, da se tamo muče u fabrikama i državnim rudokopima samo za jadnu hranu . . .

Za cijelo vrijeme kulučenja svi oni, koji su pozvani na kuluk podnose istu sudbinu kao i osudjenici na prisilni rad: treba da se uzdržavaju iz vlastitih sredstava, dapače moraju da donesu čavle za mostove, koje grade. Između ostaloga prisiljeni su da provedu mrzle noći u kolibama i šatorima uzduž cesta. Pa tako kiša, snijeg i bura zajedno sa glađu i tjelesnom slabošću, kose nesmiljeno u redovima ovih nesretnika. Ali što je u ovoj tragediji najogavnije — to je cinizam režima, koji sili seljake ovih krajeva da hrane i ukonačuju inžinjere i činovnike, koji vode ove radnje.

Između Vrela i Banice kuluče ima nekoliko mjeseci više od pet stotina ljudi; u predjelu Barana (srez Peć) više od šest stotina; a između Prizrena i Žaura više od hiljade.

U Strelci (srez Peć) bila je prošle godine podignuta kulukom naroda ogromna, vladina palača. Ali se ta nije svadjela dotičnim predstavnicima vlasti, pa sada kuluče okolišni seljaci, da ove godine sagrađe drugu, komodniju, zgradu za državna nadležstva.

Za svaku zgradu ovakve vrsti mora više od stotine seljaka da radi nekoliko mjeseci i da se izdržava o svom trošku. Za ove radove upotrebljava režim takodjer Crnogore i Srbe, ali s tom razlikom, da su ovi plaćeni i da se s njima postupa kao sa boljim radnicima . . .

Tamnice na Kosovu prava su mučilišta, u njima vlada režim paklenih muka, režim koji daleko nadmašuje režim inkvizicije. Ove su tamnice pune Albanaca, jer za uapšenje jednog Albanca nije potrebit u Jugoslaviji zakoniti nalog nadležnog suda, to može da učini svaka policijska vlast bez ikakve odgovornosti, dapače može da provodi i masovna uapšenja.

Izlike? . . . Te su svaki put mnogobrojne, kada se radi o jednom Albancu. Često puta te su izlike i vrlo smiješne . . . Jedanput uapšen, Albanac sa Kosova ima samo jedno sredstvo, da se spasi, a da ne postane bogalj, a to je: *da plati dželatima veliku sumu* . . .

Mi smo imali prigodu da konstatujemo, da ima dosta naivnih stranaca, koji se čude, kako to, da veoma često nema u kosovskim tamnicama političkih krivaca. Riješenje zagonetke je u ovome: *svaki uapšenik radi političkih prestupaka biva na mjestu ubijen ili protjeran, pošto je prije bio okrutno namučan i isprebijan.*

Srpska vlada upotrebljava na Kosovu različite načine mučenja, evo ih nekoliko:

1. uapšenika bace potpuno gola, pa i u čiči-zimi, u ledenu vodu, pošto su ga prije tukli sa mokrim konopom, a zatim ga sile, da zagri užarenu peć;

2. obriju glavu nesretniku, pa mu natuku na glavu kutiju, punu ušiju.

Itl., itl., itd. . . .

Madrid, 24. I. 1930.

Bedri Pėjani

БАЛКАНСКА ФЕДЕРАЦИЯ

ДВУСЕДМИЧЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА ПОТИСНАТИТЕ НАРОДИ И НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА НА БАЛКАНИТЕ

Декларация на Добруджанската Революционна Организация (ДРО) по вътрешното политическо положение в Ромъния, предстоящите изборни борби и задачите на ДРО

В своята вътрешна и външна политика, в политиката си спрямо работниците и селяните, в отношенията си по големите економически въпроси, в тия към потиснатите малцинства и специално към **добруджанското население**, по въпроса за колонизацията, отнемането на земите, конфискуване имотите на българските поданици, административните произволи и корупция, правителството на **национал-царанистите** върви решително по пътя, по който вървяха всички предшествуващи го реакционни правителства.

Дошло на власт по благоволенieto на империалистите и чрез демогогски обещания, по които се беше увлекла селската маса, която не можеше да понесе повече режима на либералите, правителството **Маниу** захвърли демократическата си мантия и се показа такова, каквото си е — защитник на градската и селска буржуазия, оръжие на империалистите и потисник на работните и селски маси, без разлика на вера и народност.

Наред с всичките мерки на потисничество, които тежат с еднаква сила над народните маси в цела Ромъния, наред с тежките и непоносими данъци, наред с въпросите за скъпотиията, за работния ден и надница, за безработицата, които висят над **Добруджа** и добруджанския трудящ се народ правителството Маниу продължи с още по-голема сила режима на **национално** потисничество. То не отмени закона за земите от **Кадрилатера**, с който закон се отне $\frac{1}{3}$ от земите на селяните, като с това ги постави в едно отчаяно економическо положение. То не спре и не отмени проверката на собствеността, чрез която хиляди дребни селяни изгубиха парчето земя, което притежаваха. То не отмени секвестъра, наложен на имотите на хиляди български поданици, в грамадното си болшинство дребни собственици, а напротив, пристъпи към техната конфискация и продажба. То продължи делото на колонизация, започнато от неговите предшественици; и днес негови агенти обикалят чуките на Македония и България да примамват нещастни аромъзи — куцовласи, да се изселват в Добруджа, и тук, изоставени на произвола на съдбата, те биват насъсквани срещу мирното население на Добруджа. То продължи с средствата на терор и фашистки прийоми **денационализаторската** политика, като за целта само създава банди или пък чрез официалната полиция открито устройва масови арести, побоища и убийства. Кървавата пътека, която обикаля Добруджа, нечовешките инквизиции и убийства в селата Чаир, Добричко, Бабук, Кочина, Чауш-кой, Гарван, Силистренско, и пр. са неопровержими доказателства за това.

Економическото населението е разорено. При многобройните тежки и непоносими данъци, се прибавя и прочуто взятничество от страна на малки и големи величия, а лихварския капитал с 100 и 150-процентовите си лихви доизсмуква останалото.

При това положение ще бъдат произведени изборите за окръжни и общински съветници в страната. Нема никакво съмнение, че тия избори ще минат под знака на засилен кървав терор. Национал-царанистите създадоха вече своите фашистки отряди, т. е. «Voinci Safelot», чрез които ще произведат изборите. Такива организации, макар те да ги имат, създават и реакционерите либерали. Да не говорим за открито фашистките организации «Actiunea Rumaneasca», създадена специално за Кадрилатера, и «Cultul Patriei», чийто кървави дела доказват техния «патриотизъм».

Изгубили всякакъв кредит в еред селските маси, чувствувайки засилващите се борби на тия маси, национал-царанистите ще направят всичко възможно, чрез терор да сподаят негодуванието и борбите на масите и да вземат изборите. Изборите ще бъдат едно кърваво изпитание за широките градски и селски трудящи се маси. Макар и те да не донесат освобождението на добруджанския народ от социал-економическото и национално робство, те са обаче един важен момент от общата борба срещу това потисничество.

ДРО зове изнемогващите трудящи се маси, без разлика на вера и народност, да вземат най-активно участие в тая борба. ДРО открито заявява, че за постигане на своите задачи — защита на непосредствените интереси на добру-

джанските маси, както и за постигане на своята крайна цел — **свободата и независимостта на Добруджа** — тя ще продължи да води борбата, съвместно с всички работници и селяни от Ромъния, както и с всички национално потиснати, върху които с еднаква сила тежи фашисткия гнет; тя зове добруджанските народни маси, без разлика на народност, да се сплотят здраво около тоя **единен фронт**.

В предстоящите изборни борби, въпреки терора, добруджанския народ ще участва с всички сили на страната на **работническо-селския блок**, единичък защитник на економическите и политически интереси на изнемогващите народни маси.

По тоя случай ДРО обръща вниманието на добруджанския народ върху дейността на местната българска, турска и др. буржуазия, които в пълно съгласие и подкрепа на ромънската власт ограбват заедно обезимотелото и оголено население. Тия народни изедници, потомци на старите чорбаджии, днес служат като най-добри помощници на ромънския тиранически режим, делейки плячката, смъкната от гърба на народа, и трупайки несметни богатства. Добруджанските народни маси трябва да знаят, че опита на представителите на българския фашизъм да създават т. н. Милитарна партия е опит да се отклони вниманието на тия маси от правилния път на борбата и те решително трябва да демаскират техните намерения и открито да водят борба срещу тех. Агентите на българския фашизъм и шовинизъм: Бъчваров, Кирчо Манолов, Тошев, Пенков, Митиков, Любен Станчев и др., инспирирани от София и Букурещ, са представители на оня **върховизъм** на българската буржуазия, който онуетоушава македонското революционно движение и който се мъчи да се загнезди и в сред добруджанци.

ДРО, в качеството си преставителка на борящите се народни маси в Добруджа, **декларира**, че тя води борба, еднакво, както срещу ромънското тираническо господство, тъй също и срещу анексионистическата и завоевателна политика на българското фашистко правителство, което тук, чрез своите агенти се мъчи да разкъсва и продава борбите на добруджанския народ, а в България, с средствата на най-безогледен терор, арести и побоища, задушава всекакво проявление и всека борба на емиграцията. Непомощно.

Терора, упражняван напоследък над добруджанската емиграция в България, съперничат на тоя на ромънските емигранти. Конгреса на тая емиграция, състоял се в Разград през м. ноември м. г., мина под знака на полицейския и бандитски камшик и парабел. Там българския фашизъм и неговите жалки оръжия **Кямилевци**, **х. Ивановци**, **Ангел Стояновци** и пр., при безрезервната подкрепа на българските **социал-фашисти**, с полиция и разбойнически банди се опита да смачкат движението на емиграцията и да я отклонят от правилния път на борба. Под техно ръководство и чрез разбойническата организация ВДРО и с мълчаливото съгласие на българското правителство се изпращат в Добруджа провокаторските банди на ВДРО, въоръжени с оръжие от българските военни складове. Тия бандити, в болшинството си агенти на българската обществена безопасност, вършат най-вулгарни обири и убийства над мирното население, оставяйки го след това в ръцете на озверените ромънски жандарми. Пресен е примера с нападението в с. Карабашлий, Добричко, където, при опит за грабеж от страна на тая банда, биде убит един селянин и ранени няколко други. Макар и заловени в България — този факт беше известен на самото правителство — бандитите бежа освободени по негово нареждане, след като един от тях се «самообеси» в варненската обществена безопасност.

ДРО зове прокудените синове на Добруджа, които влачат черното тегло на изгнанието, да се сплотят по-здраво в своите организации, да засилят своите борби, да изхвърлят из редовете си всички агенти на фашизма, анексионизма и патриотарството, загнездили се в организацията с помощта на полицията, да откажат всекаква подкрепа и съкжат всякакви връзки с Изпълнителния Комитет на д-ва «Добруджа», който служи всецело на чужди на добруджанското освободително дело интереси.

На засиления терор от властта, в лицето на национал-

царанистите, на зачестилите издевателства над населението от страна на фашистките банди, на ежедневните произволи и обстри, вършени от вжоржжени от властта кудовласи, на жалките опити на българските фашистки орждия да сльнат нашето освободително дело, широките народни маси в Добруджа трябва да дадат решителен масов отпор.

ДРО зове всички, които изнемогват под национално и социал-економическо робство, да се наредят под нейното развето знаме, да засилят борбите срещу това робство и с средствата на масовата революционна работа и в единна борба с всички национално и економически поробени в Ромжния и България, да се готвят за масовото **вжоржжено възстание**, което само ще тури край на това робство.

В своята вжншна политика правителството на национал-царанистите, всецело плува в водите на империализма. То окончателно е продало интересите на ромжнските работници и селяни и тия на добруджанския трудов народ, като се е ангажирало в антишветския блок на империалистите. Трескаво, по всички линии и направления, се подготвя вой-

ната срещу Шветска Русия. Увеличението на военния бюджет с един и половина милиарда леи, идването на маршал Пилсудски, участието в есенните маневри на френски и др. генерали, проектирания мост на Дунава — всичко това са неопровержим доказателства за това. Работниците и селяните от Добруджа, наред с тия от цела Ромжия, ще бъдат първи изпратени срещу отечеството на руските работници и селяни и срещу страната, където най-правилно е разрешен националният въпрос.

ДРО зове добруджанския народ да води непрестанна борба срещу тая опасност, а когато войната избухне — да насочат оржжието си срещу своите потисници.

Да живее революционната борба на Добруджанския народ за национална и економическа свобода!

Да живее единната борба на всички поробени народи!

Да живее Добруджанската народна република!

Да живее Балканската Федерация!

Да живее Добруджанската Рев. Организация!

Добруджа, януарий 930 г.

от Ц. К. на ДРО

Под ботуша на белградската диктатура

Кумановския процес е една важна дата за македонското освободително движение.

Произнесената на 1. февруарий т. г. от белградския държавен съд присъда, с която се наказват от 2—7 години затвор македонците от Куманово, регистрира една важна дата в историята на освободителното македонско движение.

Тези граждани и техни приятели от други македонски градове са арестувани и осъдени, защото са подозрени в симпатии към ВМРО (Обединена), национал-революционна организация, която се противопоставя на фашистката ВМРО на Ив. Михайлов, на кървавите комитаджии, продадени на белата българска и италианска диктатури.

За забележаване е, че кумановските граждани са осъдени в същия момент, в който се сключват споразумения — под натиска на великите сили — между Белград и София, за уреждане гранични въпроси, двувластни имоти и пр.

Така, в момента, когато фашистката ВМРО участвува в това споразумение, както тя участвува в всички актове на българското фашистко правителство, сръбските власти в главните градове на Македония преследват истинските национал-революционери, честни селяни, героични наследници на революционните традиции на Делчев и Сандански, по стъпките на които върви ВМРО (Обединена).

Тази констатация е важна.

Тя подчертава още веднаж националното предателство на ВМРО на Михайлов, който е един инструмент на българската политика.

Тя подчертава, от друга страна, силата на революционните идеи на ВМРО (Обединена) между македонските маси.

Ние винаги сме заявявали, че комитаджийските атенгати съвсем не изразяват чувствата и желанията на македонското население и че фашистката ВМРО нема никакви връзки и симпатии в средата на македонците от Македония под сръбско и гръцко робство, над което населението тя

устройва вжоржжени нападения, последвани от жестоки репресии от белградското и атинско правителства.

Ние винаги сме твърдели, че положението е също тажво в Македония под българско иго, както и в сред македонската емиграция в България. В своето подавялюще болшинство, македонците презират дирижйорите на фашистката ВМРО.

На масовите преследвания на партизаните на ВМРО (Обединена) в сръбската зона, отговарят кланетата на македонските революционери от българската зона — Петрич и Неврокоп. Те циментират солидно единството на трите фашистки правителства от Белград, София и Атина против македонския народ.

Тези три правителства немаат друг неприятел, освен техния пролетариат и естествения съюзник на този последния — национал-революционните организации.

Намирайки се под финансовия контрол и влияние на великите сили, те все повече и повече се сближават, за да сломят работническото движение и това на национално потиснатите народи.

Те ще получат, в този им опит, поддръжката на демократите и социал-демократите.

Не виждаме ли ние как в Франция софийското правителство, което избя повече от 25.000 работници и селяни, и фашистката ВМРО, която го снабди с джелати, са протежирани официално от Лигата за правата на човека и гражданина? Г. Черно, депутат, главен секретар на казаната Лига, агент на фашистката ВМРО, тази, която уби Стамболийски, Димо Х. Димов, П. Чаулев, Т. Паница и др., не ще се застъпи за преследваните и осъдени партизани на ВМРО (Обединена).

Всички тези констатации и заключения дават да се разбере смисъла и важността на Кумановския процес.

Те ни сочат, че в деня, в който великите сили ще дадат заповед на техните балкански васали да мобилизират срещу Шветския Съюз, балканските правителства ще има да се справят с един тежък въпрос — този за потиснатите народи и, преди всичко, македонския тажъв.

Д. Рену

Процеса против Антивоенния Комитет в София и опасността от войната

Пред софийския окръжен съд се разглежда делото против Антивоенния Комитет, в връзка с международната акция против войната от 1 август м. г. Правителството нарочно разтака това дело до днес без да иска да знае, че обвиняемите се намират ето вече повече от 6 месеца в предварителен арест. Тажко сега, когато международната антишветска погромническа кампания и насъскването за война против Шветска Русия се надига в всички страни — Ляпчев намерил момента за най-удобен да демонстрира, чрез този процес, подреждането и на буржуазно — фашистка България в международния антишветски фронт. От друга страна, процеса срещу Антивоенния Комитет в София, в свързка с процеса срещу фалшивите червонци в Берлин — разкритията за ролята на България в войната срещу СССР — посочва на големата и действителна опасност от войната, и преди всичко на войната против СССР.

Обвиняемите, десет души на брой, се явяват представители на легалните класови организации в страната в Антивоенния Комитет. А именно: Петко Напетов (секретар на Работническата Партия в България), Асен Бояджиев (се-

кретар на Независимите Синдикати в България и редактор на органа им в. »Единство«), Сотир Борисов (редактор на органа на Раб. Партия — в. »Работническо дело«), Ганка Матева (редакторка на в. »Работничка«), Георги Йорданов (редактор на в. »Младежка дума«), Никола В. Ланков (редактор на в. »Амнистия«), Петко Стоев, Хр. Ив. Велчев, Минчо П. Телбизов, Васил Бешимирски. Обвиняемите се преследват за статиите, които са писали и за позивите, които са разпространявали за 1 август м. г. Известно е, че въпреки бесната кампания на целия български фашистки печат, забраната, полицейските мерки и блокирането на улиците от войска и полиция работническото в София и провинцията изрази своя протест с демонстрации в борба с полицията. Последваха масовите арести. Нападения и затваряне на клубовете. Обезглавяване на легалното кйрането на улиците от войска и полиция работническото в отбой: да плещи за »пропадналата революция«. И докато същата тая преса начело с социалфашистите клеветеше водачите в страх и укриване, специално до адрес на първите двама от горепосочените, същата тая преса сега пише, че

Петко Напетов бил знаменосец на една от демонстриращите групи в София.

Прокурора иска наказанието на обвиняемите по чл. 6 и 7 от ЗЗД. — т. е. за пропаганда срещу съществуващия строй и подбуждане към класова вражда, омраза и пр.

Същността на делото и на целото обвинение е въпроса за войната. Касае се за подготовката на войната и подтикването на борба против войната, чрез унищожение на работническите класови организации и техните дейци, които са носители и водители на тази борба. Прокурора и цялата буржуазно-фашистка преса, по заповед на правителството, привидно отхвърлят реалността от опасността от войната и нейната подготовка, и додхвърлят на обвиняемите, че са действали »по заповед на Москва« и като комунисти. Обвиняемите при разпита и защитата успеха да отбият изместването на въпроса за войната и да посочат, че именно закрепването на Съветския Съюз принуждава буржуазията да засилва и ускорява подготовката на войната срещу СССР. Въпреки ЗЗД, заявява, П. Напетов, от трибуната на подсъдимата скамейка, Работническата Партия и най-класообразната част на пролетариата ще продължава винаги да призовава работническото да се бори против войната, и преди всичко против войната срещу СССР.

Процеса срещу Антивоенния Комитет в София добива още по-големо международно значение в свързка с разкритията за ролята на България в похода срещу СССР. — разкритията направени от самите обвиняеми в много шумния процес на фалшивите червонци в Берлин. Тези разкрития се публикуваха от целия немски печат с неоспорвана достоверност. Така изнесе се плана на заинтересованите международни капиталистически и политически групи, начело с петролният крал Детердинг, за превръщане на България в изходен пункт и военна тилова база в похода срещу СССР. За целата се е служело с подкупи на господстващите и официални среди в България, под формата на концесии и участие в търговски сделки — използвайки за целта официалния антиболшевишки курс. Невъзможно е, казва обвиняемия Бел, от процеса за червонци в Берлин, в България и на Балканите въобще, да се действа, политически, без спечелване на економическо влияние и подкрепа на меродавните среди, търговци и др. Така се получават там концесии (свинската!*)

Същите обвиняеми говорят също за търгуването им с оръжие с българското правителство — под »благовидната цел« — за борба срещу комунистите в България (а разбирай: против българския трудов народ, а също и за похода срещу СССР) за аферата с назначаване български търговски консул Нюрнбергския търговец Рингер и пр. Левия независим печат изнесе още участието на Карумидзе белогвардеец и главния фалшификатар в атентата над катедралата през април 1925 г. и снабдяването му от българското правителство с дипломатически паспорт.

Тук му е местото да свържем горепосочените разкрития с ролята и предназначението на така наречената »Свинска концесия« в България.

Концесията под името »Bulgarien Developpement Com-pany Ltd.« бе сключена с българското правителство през 1926 г. По време тя съвпада напълно с началото на аферата с фалшивите червонци. Съгласно договора концесионерите ще внесат 1,250.000 лири стерлинги (равни на 840 милиона лева), а българското правителство 95 милиона лева. Сами по себе

*) »Kölnische Zeitung«, Nr. 18a, vom 1. Jänner 1930.

си, условията на концесионния договор представляват един тлъст гешефт, чрез който се осигурява чуждестранен монопол не само над свините, но и над всички тлъстинни продукти от земеделското производство в България. Въпроса, обаче, освен един гешефт, е също така и преди всичко една съдебносна политическа сделка. Дори в »Знаме« е принуден да признае връзката между свинската концесия и делото за фалшивите червонци в Берлин. Така »Знаме« пише дословно:

»От перипетияте, през които мина свинската концесия, може да се верва, че разкритията в берлинското дело за червонците наистина отговарят на фактите«. (»Знаме«, бр. 13, 16. 1. т. г.). Същия брой на »Знаме« установява още, че България е трябвало да бъде намесена в »Международния договор против Съветска Русия«, че »затова именно била поискана свинската концесия« и че »според сведенията, Зеленов (руски белогвардеец, представител на д-вото за свинската концесия в България) не е никакъв банкер, а обикновен посредник«.

Сега съвършено обяснимо е, защо свинската концесия така упорито се защитаваше от министъра на земледелието Христов (който написа и брошура по въпроса!) и правителствените депутати. Защото под форма на концесии и бакшиши се провеждат военно-политически планове (Бел)! Защо и в най-последния момент, под угрозата на разкритията в Берлин, министър Бобошевски обрзаше да конфискува залогов на концесионерите, и само благодарение намесата и новото разбунтуване на правителствените племена — дори намесата на Буров телеграфически от Париж и на Ляпчев лично — аферата за свинската концесия и до този момент не е ликвидирана. Не е ликвидирана, защото се касае за висши политически военни планове, свързани с тлъсти сделки.

Още на времето класово работнически печат в България писа, че покрай економическите облаги — монопол — съгласно договора за концесията България е длъжна да поддържа в пълна изправност ж. п. линия, дълбочините на пристанището Варна (чл. 9 от договора). Сега става съвършено ясно и доказано, че се касае за поддържането на ж. п. линия и на пристанището за **военно стратегически цели и превръщането на Варна в военно оперативна база срещу СССР.**

И така, процеса срещу Антивоенния Комитет в София, в свързка с разкритията по процеса срещу фалшификаторите на червонци в Берлин, говори красноречиво за реалната опасност от войната и усилената подготовка на похода срещу Съветска Русия. Ръководителите и организаторите на антисъветския поход са английски и германски ръководни економически и политически кръгове, начело с петролният концерн **Детердинг.**

България, благодарение своето географическо и политическо положение, е избрана за изходен пункт, военна база и тил в антисъветския поход.

От тук и процеса против Антивоенния Комитет в София и новата вълна на политически масови процеси; непрестанно усилващия се терор в България, с което се цели обезглавяването и унищожението на авангарда на работническото класово движение в страната. Затова и наложителната задача на международния и балкански пролетариат е повече внимание и енергия да подкрепи борбата на българските работници и селяни против фашистката диктатура и на интернационалния фронт против антисъветската война.

Д. Иванов

Към сръбско — българско „сближение“

На 14. февруарий т. г. в София бидоха подписани от представители на сръбското и българско правителства една конвенция относно ликвидацията на двувластните имоти, намиращи се по целото протежение на сръбско-българската граница, и едно споразумение за »поддържане реда и сигурността« на същата граница.

В двете Пиротски сръбско-български конференции тези два въпроса не можаха да бъдат разрешени, поради това, че българските делегати отказваха да приемат направените по тех предложения от сръбска страна. Тази бе причината, за идею белградското правителство не искаше да ратифицира Пиротските конвенции, преди да бъдат разрешени тия съществени за него въпроси. Инсценираните след това от пограничните сръбски власти кървави инциденти по гръцко-българската граница, написка, идящ от Париж и разклатеното вътрешно положение на българското правителство принудиха последното да капитулира пред сръбските искания. Така се дойде до Софийската сръбско-българска конференция, която заседаваше в продължение на три месеца

и в резултат на която се подписаха споменатите споразумения.

Въпроса за двувластните имоти е разрешен в смисъл, че до 1. май т. г. на двувластниците се предоставя сами да ликвидират имотите си, намиращи се в територията на съседната държава, а след тая дата, в продължение на две години, пет смесени комисии, разположени от единия до другия край на границата, ще пристъпят към окончателното ликвидиране на всички доброволно неликвидирани двувластни имоти. По другия въпрос — за сигурността на границата — предвиждат се специални мерки за установяване тесни връзки и взаимно съдействие между граничните власти по двете страни, а в случай на инцидент, ще се назначава една смесена анкетна комисия, която в обсега на двувластния район ще може свободно да се движи и издирва виновниците.

Не е трудно да се разбере какъв ще бъде непосредствения резултат от предвидените при разрешаването на двата въпроса мерки. Пограничното население, като бъде

лишено от имотите, находящи се в съседната държава, без да е гарантирано, че ще бъде компенсирани с други имоти близо до неговото огнище, изправено пред разпаяло имущество и тормозено от крџтосеващите метални и пелегални банди от двете страни и особено от сръбските погранични власти, които изкуствено ще предизвикват афери, за да го прогонят от границата, ще бъде заставено да се изселва в вътрешността на страната. Така косвено ще се изпълни чудовищното искане на Белград за създаване на една мъртва погранична зона. Освен това, близките до сръбската граница райони от Петричкия и Кюстендилския окръзи, през които българи-македонските реваншисти обикновено изпращат атентаторите в Македония под сръбска власт, ще бъдат отворени за сръбските погранични власти.

Но това не е всичко, което кара сръбската преса и представителите на сръбската диктатура да посрещат с вжодушевление постигнатото в София споразумение. В Белград и София вече открито се говори, че се касае за туряне основи на едно по-широко разбирателство между двете страни. Обкрџжен от запад и север с приятелски на Италия сили, Белград гледа с особена охота на едно облизване с България, чрез което би могъл да запази своето надмощие над Балканите. В това направление са насочени усилията и на французкия империализъм, който с един сръбско-български

блок ще иска преди всичко да ограничи италианското влияние на Балканите. Дали българските управници, чиято външна политика се колебае между Белград и Рим, ще се понесат по сръбските води, това ще ни покаже близкото бъдеще. Реализира ли се, обаче, този съюз, колкото и неговата трайност да бъде временна, предвид на непримиримостта на интересите на сръбския хегемонизъм и българския реваншизъм, той ще представлява двойка опасност. От една страна сръбския и българския фашизъм, опрени един на друг и за да не изпуснат властта от ръцете си, ще подложат потиснатите и поробени народи в своите страни на още по-страшен терор, а от друга, вдъхновявани и подпомогнати от френския и английския империализъм, те ще се опитат в даден момент да поведат тия народи на касаница срещу държавата на руските работници и селяни.

Потиснатите и поробени балкански народи, които са обекта и пушечното месо на тези пазаришки и планове и които неколккратно изпитаха ужасите от подобни съюзи, разбират много добре този смисъл на замисляното днес «Балканско Локарно». На проектите за фашистки облизвания, те ще отговорят с борба за изграждане на Федерацията на свободните балкански републики, която ще тури край на робството и полисничеството и ще установи мир и братство на Балканите.

Чернев

Заблужденията на национал-царанистите

Спасителния път за добруджанци

Известно е чрез колоните на вестника ни, че след грабването на Добруджа от Ромџния, ромџнското правителство създаде в 1914 год. един специален и изключителен закон за реорганизацията на Добруджа, въз основа на който държавата може да конфискува $\frac{1}{3}$ от земята на инородното добруджанско население в полза на държавния фонд, за колонизационни нужди. Този закон бе изменен и нарочен за политическите нужди на държавата през 1920 год. Драгоновски, той предизвика справедливото брожение всред добруджанските селски маси. Национал-царанистите направиха от борбата срещу него лозунг, с който вършеха демагогия всред широките добруджански маси за своите партийно-котерийни интереси.

На 15. октомври 1925 год. днешния министър-председател в Ромџния, г. Юлиу Маниу държа публична реч в Добрич, в която заяви:

«Несправедливостта в закона за земите в «Нова Добруджа» трябва радикално да се премахне. Партията се ангажира изцяло с тая задача.»

На 1. декември 1928 г. сегашния министър на земледелието в Ромџния, г. Йон Михалаке, писмено се ангажира да измени глава VI от закона за реорганизацията на Добруджа, защото, пише той, **отнеманият $\frac{1}{3}$ от земите на добруджанското инородно население е една несправедливост, а прилагането на този закон е едно злоупотрепление.**

В същия смисъл се изказаха видните членове на национал-царанистката партия — бившия министър Йон Камарашеску и днешния подпредседател на ромџнския парламент К. Антелеску, избран за депутат вследствие на тая демагогия и заблуждения от добруджанския народ в Добричко.

Закона за реорганизацията на Добруджа, както и други път сме имали случая да се изкажем, е един ултра-реакционен закон, който дерогира всеко установено реално право за собствеността. Той се явява и по дух в крџщащо противоречие с демократическите норми, с които тџй много се експлоатира днес от правителствата в Европа. Нема две мнения, че този закон в тия му разпоредения, с които противоправно и безвъзмездно масово се отнема от инородното добруджанско население $\frac{1}{3}$ от земята, некаже дори и с плодовете за нуждите на колонизационната политика, е един *par excellence* политически закон, в серията на международно договорни, вътрешно законодателни и административни мерки на насилия, грабежи, терор и убийства за економическо разорение и обедняване на населението, за политическо потисничество с крайната цел да се улесни процеса на денационализацията и асимилацията на инородното добруджанско население — българи и турци. Фактът, че малката Добруджа от 25.000 кв. км., с едно население близо един милион, даде като емиграция и бежанство зад границите си — в България около 50.000 и в Турция около 70.000 добруджанци, т. е. 15% от общото население; фактът, че тая емиграция и бежания е най-бедната и най-дееспособната част от мъжкото население на Добруджа, говори за онай идейна атмосфера, създадена с «мирните» договори, насадена от ромџнската

престџна власт в тая малка земеделска област, която души и убива жизнените и творческите сили от населението ѝ.

Обещанията на представителите на днешната ромџнска власт, както посочихме по-горе, дойдоха да посочат на онай перфидност, с която си служиха и те, като другите, за да сеят заблуждения и измама, целяйки да изнудят изборните гласове на добруджанското население. Днес те са избличени и демаскирани.

Но има нещо още по-тежко.

Големата война сложи върху плещите на всички народи-победители и победени грамадни финансови задџжжения. Респективните правителства, оръдия на международния империализъм, в случая и ромџнското, равхвърлиха тия тежести върху плещите на широките трудици се маси в вид на данџци и форсираха тяхното събиране. Чрез строги нареждания до финансовите власти и под угрозата на тежки санкции, бирниците са плџзнали и насила събират тия данџци. Слабата миналогодишна реколта в Добруджа постави добруджанското население, чието прехранение произтича изключително от земледелието, в много лоши мизерни условия. Принудено да засее земята си, да изхрани семейството си и добитџка си, то прибегва до сключвания на заеми от банкери и лихвари с лихва, минимума на която е 40%, а максимума надминава 100%.

При такива тежки условия, финансовата власт усилено събира данџците и секвестира добитџка, инвентара и поџщивната на добруджанския селянин, хвърляйки го по тая начин в широките лапи на лихвари и кождери.

Протестите са повсеместни и неудържими, въпреки големия терор, който се сее от администрация, жандармерия и куцовлашки банди. От много места в Южна Добруджа изхождат спонтанни инициативи към колективни акции. Добруджанските вестници стават изразители на подобни инициативи, сочейки на протести до правителството, които ще се покрийт с повече от стотици хиляди подписи на оправданото, обединено и изгладнено добруджанско българско и турско население.

Очевиден става печалния край, към който неминуемо всодеа империалистическите сили народите, хвърляйки ги в големата война и с насилническите договори около Версайл произволно кџсаха и раздаваха територии, прокарваха изкуствени политически и митнически граници, без да искат да знаят за волята и желанията на народите, които населяваха тия територии и без да държат сметка за техните реални и жизнени интереси.

Разбира се, че и туй нескончаемо не може да върви. Ще настџни и неговия край, въпреки умуванята около злощастната пафистична роля на ОН и на разните реформисти, които продължават още да сеят заблуждения и да поддържат праздни надежди в потиснатите и експлоатирани народи.

Естествен и спасителен път за тия народи се открива. Той ясно се очертава на хоризонта — в масовата и колективна техна борба срещу общия враг на народното добруване, срещу фронта на империализма, националното потисничество и техните крџпители.

Добрич

FEDERACIONI BALKANIK

DY-MUJËR

ORGAN I POPUJVET BALKANIK TE SHTVPUR E I MINORITETEVE NACIONAL

APPEL

Miqve të «Federacionit Balkanik»

Në lidhje me Appelin t'onë të titulluar «Këndonjësve T'anë» botuar në Nr. 123 duam t'u kujtojmë tërë miqve të «Federacionit Balkanik» që nevojat e ngutëshme të së përkoheshmes s'onë lypin pa vonesë përkrahjen efektive të tyre morale dhe sidomos materiale. E përkohëshmia e jonë është, sikundër që dihet, një gazetë e masave. Ajo është organi i masave ballkanike punëtore që luftojnë për çlirimin e tyre nacional, politik dhe social. «Federacioni Balkanik» i ndriçon dhe i drejton këto masa punëtore luftonjëse; ua bashkon veprimet, ua mbron interesat dhe çallëstis me tërë mjetet t'ua shiguronjë vijtoren: realizimin e Federacionit Balkanik të Masave Punëtore.

«Federacioni Balkanik» u përkët, pra, popujve të shtypur dhe minoriteteve nacionale të Ballkanit, u përkët punëtoreve, bulgëve dhe mjeshtëreve, u përkët revolucionarëve nacionalë të Kroatisë, Maqedonisë, Kosovës, Dobruxhës, Thrakës, Malit-zi etj. të shtypur, të terrorizuar dhe të çfarosur të gjithë një soj. Mirpo i përkët dhe emigracionit ballkanik të përndarë nër tërë botën dhe të grupuar me shumica kompakte n' Amerikë; se realizim i Federacionit Balkanik do t'i lejojë menjëherë këta mijonë Ballkanas që po vuajnë nga mundimet e kurbeteve, të kthehen në vatrat e tyre dhe atje t'i vihen një jete punëtore të lumtur.

Gjithashtu dhe tërë miqt' e së përkoheshmes s'onë, qofshin në Ballkan ose në viset e huaja, duhet të interesohen jo

vetëm për pajtimet e veta, por dhe për të rekrutuar pajtimtarë të rinj dhe të shumë, dhe për t'i organizuar e për t'i mbledhur pajtimet. Të tërë grupet ballkanike që shprehin për çlirimin e Ballkanit duhet të formojnë komisione vepëronjëse për t'organizuar pajtimtarë të së përkoheshmes. E kështu pra do të përbushin me një mënyrë efektive detyrën e tyre të parë ballazi mprojtjes së interesave të tyre, se interesave të popujve të vetë — të cilën mprojtje «Federacioni Balkanik» po e përbush me një therrori të pakusyer; dhe me këtë mënyrë do të kenë dhuruar efektiverisht për realizimin e shpejtmë të idealit t'onë të perbashkmë: për realizimin e Republikave të Lira të Masave Punëtore të Ballkanit.

Ua drejtojmë këtë Thirrje tërë miqve të Federacionit Balkanik, e veçanërisht tërë emigracionit ballkanik që ndodhet n' Amerikë, duke u lutur të përdorin menjëherë tërë energjin' e tyre për të e përmabajtur organin e tyre dhe për të e forcuar e më tepër.

Kondicionet e pajtimit janë berë të njohura në të përkohëshmen t'onë. Administrata do të përndajë për së afërmi forma pajtimesh me shpresën t'i shohë tërë mbushen pa vonesë. Ç' do dërgesë parash duhet të drejtohet:

Postscheckkonto Nr. D-73-7-96, Vienë, Austri;

dhe letrat të drejtohen:

Vienë, IX., Postamt 71, Postfach 50.

Federacioni Balkanik

Diplomatira dhe Diktatura

Ngjarjet po riedhin si rrëke në Evropën jugo-lindore. Qarku ballkano-danubian (se është mjaft zor të ndahet zona danubiane prej zonës ballkane, kufit' e të cilave nuk gjejnë çkoqitje) është një kazan që halë po zien. Nukë kalon asnjë javë pa patur një manevrë diplomatie të madhe a të vogël të shënuar, pa një urdhër prej nonjë fuqie të dorës parë, pa një akt terrorizmi ose oppressioni mi kurris të nonjë minoriteti etnik, pa një ndjekje ushëtuese dhe arbitrarë kundrejt nonjë grupimi popullor.

Një traktet arbitraxhi dhe miqësie u-nënëshkrua më 3 Shkurt në Paris mes Francës dhe Turqisë. Bota thotë, jo pa qëllim, që ky traktet ka për të kurrorëzuar një sërë marrëveshesh të shumë llojshme midis Quai d'Orsay-it dhe Angorës.

Turqia, pasi pati hyrë në pazarllëke me Italinë, beri pazarllëke dhe me Francën. Ashtu e desh puna. Mustafa Kemal ka bërë hesap që s' do të ketë gjë për të fituar në qoftë se i jipet vetëm njëerës prej të dy fuqive që po hahen në mes të tyre, përpara syve kyqrese të Englisë, për zotërim në Levant, dhe që kanë zënë atje vëndin e Rusisë Tsariste dhe të combinaison-it austro-gjerman që eksistoinin përpara luftës. Më kot ka dërguar Mussolini në Angorë nënësekretarin e tij të Shtetit të ahërëshme, Dino Grandin, ministrin e sotmë të Punëve të Jashtme. Turqia i ka refuzuar miqesin' eksklusive të saj, sikundër që ia refuzuan dhe Greqia e Rumania. Kriza e 1914—1918-es është akoma mjaft e pa haruar që të kenë këta Shtete dëshirë të hyjnë për së afërmi në ngatëresa të rea mes syresh. Ja pra perse këta po kërkojnë pakte paralele me Francën dhe Italinë. Me këtë mënyrë do të mundin të kërkojnë ndjesë në qoftë se njëra ose tjetra nga të dy fuqitë i thërrret për bashkë-vepërim. Në Paris, si ahere në Romë, po bëjne sikur i japin një vlerë të veçante paktit që sapo u-nënëshkrua. Iu kushton pak të duken të kënaqur dhe fitimplottë. Mustafa Kemali parashikon një konflikt me armë midis Francës dhe Italisë, po parashikon gjith' atë konflikt që po zotëron sëkëll-din' e fshehur të Konferencës Navale të Londrës, e pra Mustafa Kemali kërkon mbulesë për vete. As më tepër as më pak. Trakteti i 3 Shkurtit është, pra, jo aq një instrument paqe sa një çfaqje të asaj frike që sot po lëvrin në damarët e tërë popujve të Evropës jugo-lindore.

Ja dhe përgjigjia. Kur shtypi po komentonte konkluzionin e këtij pakti. Duçoja priti një mysafir në Romë: Kancelarin e Austrisë, Zotin Schober. Ky udhëtim i Zotit Schober ish i përgatitur dhe i biseduar prej javësh më parë.

Guverna fashiste italiane sheh fare qartazi lidhjen e këtyre fakteve danubiane që sapo shënuam. Një ngjarje në

Ballkan munt t'i verë ziar regjionit të Danubit sikundër që një ngjarje në Danub munt të provokojë një tronditje të përgjithëshme në Orientin ballkanik. Fund'i fundit a munt të thuhet se ku nisnin kufit' e Danubit dhe ku mbarojnë ato të Ballkanit? Jugosllavia është përnjëherësh ballkanike dhe danubiane; Rumania, e cila është danubiane, s'ka për të ditur si t'i çkulë sytë prej Ballkanit.

Mussolini sheh që pllaneve të tija të mëdha në Lindjen e Adriatikut u sulen dy kundërshtime: kundërshtim' i Guvernës së Belgradit dhe kundërshtim' i Antantës Vogël e cila përmbleth guvernat e Pragës dhe të Bukureshtit veç asaj të Belgradit. Ay është munduar t'a shtierë Jugosllavinë në grushtin e tij sikundër që kish patur bërë ca më parë chef' i Hapsburgeve me Sërbin' e Pjetër Karagjergjoviqit. Nuk' i eci. Jugosllavia është tri herë më e populluar dhe më e forte se ç'kish gënë Serbia. E pra, Mussolini vendosi protektoratën e tij në Shqipëri (traktetet e Nëntorit 1926 dhe 1927) që të ketë një vent të armatosur në anën tjetër t' Adriatikut.

Pastaj Mussolini iu vu punës t'a perçajë Antanten e Vogël me qëllim që Jugosllavia të mos munde të kërkojë ndihmën e Rumanisë a të Çekoslovakisë në rast lufte me Italinë a me Shqipërinë, shërbëtoren e tij, a me Bullgarinë, aleatën e tij. Pra prandaj këto avanca që i bëri kabinetit të Bukureshtit, avanca që më parë ishin çkëmbyer me kërenime. Rumania më së fundi s' u-tund, se presioni i Quai d'Orsay-it kundërpeshonte atë të Duçes.

Pra, Mussolini, të cilit s' i mungojnë kurrë pllane të rea, hodhi vështrimin në një qoshe tjetër. Tani ay pshetetet te fakti që guvernat të cilat janë pak a shumë diktatoriale, si guvernata e tij, do të kenë për atë simpathi, se interesat e tyre ngjajnë. Beri, ca kohë më parë, marreveshje me Cankoffin dhe me Liapcheffin në Bullgari; me Voldemarasin në Lithuani; me Pilsudskin dhe Zaleskin në Pollonjë; dhe pastaj, duke u kërenuar nga kohë në kohë, i dha rastin Hungarisë, të qeverisur prej Horthy-t dhe Bethlen-it, të vëndosë se me ç'anë dëshëron të zërë miqësi. Italia ka përkrahur kërkesat hungareze në konferencën e Hagës, dhe është treguar në favorën e rindreqes së paktit të Trianonit. Një antant' e ngushtë është goditur fshehurazi midis Romës dhe Budapeshtit.

Këtij antanti të ri i detyrohet Mussolini për presionin që mundi t'i bëjë Austrisë e cila nukë dëshëron të mbetet e veçuar dhe e cila frikësohet prej një bashkëvepërimi të forcave italiane dhe hungareze. Më parë, jo shumë kohë më parë, marrëdhëniet midis Austrisë dhe guvernës së gadishullit ishin mjaft të vrara. Italia përdorte violencë për të italianisuar të

200,000 Τirolezet e Jugut të shtënë brënda kufirëve të saja prej paktit të Saint-Germain-it. Këshilla e Innsbruck-ut, më von Parliamenti i Vienës si dhe Reichstag-u i Berlinit kishin bër-titur për të drejtat e 200,000 Τirolezëve që janë prej gjaku e prej gjuhe gjermanë. Manifestacioneve të tyre Mussolini u-për-gjeq me çfryrje lufte. Por sot puna ndryshon. Zotni Schober u-prit me salltanët prej Mussolinit. Dhe Austris'i duhej të bëhej një nga bishträt e Italisë si dhe Hungaria, Bullgaria dhe Shqipëria. Për së shpejti do t' mundim të shohim se ç' ushëtim do të kenë këto ngjarje përtej zonës danubiane, në zonën ball-kanike ku Jugosllavia pō e sheh veten të rethuar. S' është gjë e shigurt që ndrimi i politikës së kancelarit austriak do t' i japë funt konfliktit austro-italian dhe do të konsolidojë paqen n' Evropë. Mussolini është një njeri që dëshëron të përfitoje nga marreveshja e tij me Schoberin.

Kur intrigat diplomatike po ndjekin njera tjetrën dhe po marin ngjyra të ndryshme, vepërimi arbitrar i guvernave ballkanike pō çvilohet përmes udhës që këto kanë caktuar për të shtypur grupet ethnike dhe shoqëritë që s' u vinë pas qejfit. Cila prej këtyre qeverive munt të mburret për liberalismën e saj, për respektimin e ideve, për sjellje të mëshirëshme kundrejt pakicave? Maqedhonasit e dinë se sa kushtonte të jesh maqedhonas, siç e dinim dhe pollonezët sa kushtonte të quhe-shin pollonezë; e jo pastaj të çfaqin dëshirën e tyre për të

drejtat kombëtare dhe sociale! Kabineti Jugosllav, kryeja e së cilit është xheneral Zhivkovic, jep shëmbëlla të ralla me të cilat do t' ish mirë të merreshin ato pjesa të publikut evropian që proklamojnë veten miq të minoriteteve. Procesi i Kumanovës sapo ka tërhequr protesta prej savantëve dhe shkrintarëve e tërë botës oksidentale. Sjellja e keqe e Zhivkovicit karshi prisionereve, mospërfillja për garantitë ligjore, urdhërat q' u dikton gjykatoreve të Shtetit karakterizojnë mjaft mirë naturën dhe drejtimin e fuqisë së tij qeveritare. Shkurt, s' ka se ç' t' i lakmonjë Cankoffit dhe Liapheffit të cilët, siç thonë, kërkojnë të pajtohen për t' i bërë ballë kundërshtarit të tyre të për-bashkëm. Maniu i Rumanisë, i cili pretendon se ka triumfuar në zgjedhjet departementale rumune, pasōn shëmbëllën e tyre në drejtimin e punëve politike. Avokatët e Bukureshtit qahen me të drejtë për keqpërdorimin e praktikuar prej axhentëve qeveritarë kundrejt atyre: një ngjarje e tanishme, ajo e Petras-kanos, meriton interesimin e tërë avokatëve të botës.

Kështu pra Ballkani ushëton me ulëtime furioze të dik-taturave dhe me ulëtime tragjike të viktimave. Oligarqia i shtyryth popujt dhe minoritetet ethnike, dhe fuqit' e medha po pregatitin luftën e se nesërmës duke i ndërhyer të vegjëlit kundër njeri-tjetrit dhe duk' i futur në lodrat e tyre impe-rialistike.

Paul Louis

ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΠΙΕΖΟΜΕΝΩΝ ΛΑΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΜΑΤΩΜΕΝΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΡΑ-ΓΕΩΡΓΕΒΙΤΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Οι μεγαλοσέρβοι δικτάτορες, μεταχειρίζονται διάφορα μέσα για τη καταπίεση του μακεδονικού λαού. Αφήρσαν τὰ πολιτικά και άστικά του δικαιώματα, τόν ύπόταξαν σένα οικονομικό ζυγό, σένα καθεστώς άποικιακής λεηλάτησης, εκατέρησαν τὰ σχολεία του και τὰ άλλα εκπαιδευτικά του ιδρύματα, καταργώντας έτσι τὰ πιο στοιχειώδη εθνικά και κουλτουρ δικαιώματα του. Δεν άναγνα-ρίζουν τὸ δικαίωμα τῆς ύπαρξης τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ και σάν τέτοιο, τόν ύπέβαλαν σὲ μιὰ φυσική εξόντωση. Ἡ πολιτική που άκολουθῆν άπέναντι τῆς Μακεδονίας, εἶναι ἡ λεηλάτηση τῶν εθνικῶν τῆς πλοῦτων, ἡ εκμετάλλευση τοῦ πληθουςοῦ και τὸ άλλαγμα τοῦ εθνικοῦ χαρακτήρα τῆς χώρας. Θά εξετάσουμε σήμερα τὴ πολιτική που άκολουθεῖται άπ' τὴ μεγαλοσερβική δικτατορία, για νὰ εἰπύχει τὸ τελευταίο τῆς αὐτοῦ σκοπὸ. Ἡ πολιτική αὐτὴ εκδιδλάνεται με ραφιναρισμένα μέσα, που επιδιώκουν τὴν άφομοίωση τῆς Μακεδονίας. Ἡ πολιτική αὐτὴ εφαρμόζεται μ' ἕνα εξαιρετικό τρόπο ιδίως άπέναντι τῆς νεολαίας. Ἐκατοντάδες διάφοροι άθλητικοί και άλλοι σάλλογοι, εκδρομῆς οργανωμένες για τὴ μακεδονική νεο-λαία, εκατοντάδες ύπότροφοι τῶν διαφόρων σερβικῶν σχολείων — τὸ σύστημα τῆς εκπαίδευσης σ' αὐτὰ εχει για σκοπὸ τὴ προετοι-μασία μεγαλοσέρβων σωβινιστῶν κτλ. — όλα αὐτὰ τὰ μέσα επι-διώκουν τὴν άφομοίωση τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ.

Οι δικτάτορες αὐτοί επιδιώκουν τὸν ἴδιο σκοπὸ με τὴ πολι-τική τῆς άποικιοποίησης τῆς Μακεδονίας. Ἡ πολιτική αὐτὴ εκδη-λώνεται επίσης με τὴ φυσική τρομοκρατία, με τὴ καταδίωξη και τὴν εξόντωση τῶν πιο ζυπημένων Μακεδόνων, γενικά σὸ περι-βάλλον τῶν εργαζομένων μαζῶν. Ἐχουν λαβει χώραν σφαγῆς τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν δέκα εἰαν τῆς ύπαρξης τῆς Γιουγοςλαβίας, διεπράχθησαν στὴ Μακεδονία 1400 πολιτικές δολοφονίες. Μόνο κατὰ τὸ ἔτος 1928 δολοφόνησαν 300 Μακεδόνες. « Ἐξαραισθέντες χωρὶς ἰχνη», σκοτωμοί «ἐπ' άποπειρα φυγῆς», άνε-βρεθέντα πώματα — ἰδοὺ καθημερινὰ φαινόμενα, ιδίως κατὰ τὰ τε-λευταία αὐτὰ χρόνια Πολλῆς χιλιάδες Μακεδόνες ρίχτηκαν στὴ μακε-δονικῆς, σερβικῆς, κροατικῆς ἡ σλοβενικῆς φυλακῆς. Κατὰ τὸ 1924 δόθηκε μιὰ λεγόμενη ποικιτική άμνηστία 2000 Μακεδόνες αφέθησαν ελευθέρου άπ' τὴς φυλακῆς. Μά λίγο καιρὸ ύστερα ἦταν οἱ φυλακῆς εκ νέου γεμίτες με μακεδόνες άγρότες, εργατες, επαγγελματιες και διανοουμένους. Πρὸ πάντων εν, συνεχία τῶν προκλητικῶν πράξι-κοπημάτων τοῦ 1927, ύποβλήθηκε ὁ μακεδονικός λαός σὲ μιὰ άπε-ρίγραφη τρομοκρατία εκ μέρους τῆς άστυνομίας, τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ στρατοῦ, τῶν φασιστικῶν οργανώσεων και τῶν ενόπλων συμ-μοριῶν. Ἄπ' τὴν εγκαθίδρυση τῆς μεγαλοσερβικῆς δικτατορίας ως σήμερα, πέρασαν άπ' τὴς φυλακῆς τῆς πάνω άπὸ 25.000 Μακεδόνες.

Οι πολιτικοί κατάδικοι ύποβλήθησαν σὲ άπίστευτα θανατι-σθήρια, που ενθουζῶν τὴς ἱερῆς εξετάσεις τοῦ μεσαίωνα. Ἄφου κρατήθηκαν πολλοὺς μῆνες, μερικῆς φορῆς χρόνια ολόκληρα στὴς φυλακῆς, αφέθησαν οἱ φυλακισμένοι, γενικά με κατεστραμένη τὴν

ύγεια τους, ελευθέρου ως άθωοι ἡ στάλθηκαν μπρὸς στοὺς δημίους δικαστῆς τους.

Οι πολιτικῆς δίκες εἶναι ἕνα μέσο τῆς δικτατορίας για τὸ σύστημα τοῦ εξεθνισμού. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν τελευταίων αἰτῶν χρόνων, σκηνοθετήθηκαν πολυάριθμες δίκες στὴ Σκόπια, στὴ Βέλες, σὸ Στιπ, σὸ Μοναστήρι και σ' άλλες μακεδονικῆς πολιεῆ. Μόνο τὸ 1928 άνήλθαν οἱ πολιτικῆς δίκες στὴς δεκαεξῆς. Τὸ δὸ άποτέλεσμα: χιλιάδες χρόνια βαρείας φυλάκισης (μόνο τὸ 1928 εξεδώθησαν 9 καταδικῆς σὲ θάνατο, άπ' τὴς ὁποῖες εκτελέστηκαν οἱ πέντε).

Ἐστερα άπ' τὴν εγκαθίδρυση τῆς μιλιταριστικῆς φασιστι-κῆς δικτατορίας σὸ βασίλειο τοῦ Καραγεωργεβίτς, εἶναι άνυποφορὴ ἡ κατάσταση τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ. Οι πολιτικῆς δολοφονίες εἶναι σύστημα. Ἄπ' τὴς 36 πολιτικῆς δολοφονίες που διαπράχτηκαν άπ' τὴ δικτατορία, οἱ μισῆς ἦταν σὲ Μακεδόνες. Ὁ αριθμὸς τῶν Μακεδόνων που εἶναι ριχμένοι στὴς φυλακῆς περνά τοὺς χιλίους. Παράλληλα με τὴς δολοφονίες βαδίζουν οἱ δίκες, δηλαδή οἱ νό-μιμες δολοφονίες.

Τὴς μέρες αὐτῆς άρχισε σὸ Κουμάνοβο ἡ δίκη τῶν 15 μα-κεδόνων εργατῶν και διανοουμένων. Ἐπειτα θ' ακολουθήσουν οἱ δίκες τοῦ Βέλες, τῆς Στρούμισας και τῶν άλλων μερῶν τῆς Μα-κεδονίας.

Για τί κατηγοροῦνται οἱ Μακεδόνες αὐτοί?

Για «κομμουνιστική κ' εθνικὸ-επαναστατική δουλειά», ὅτι εἶναι «μέλη άνατρεπτικῶν οργανώσεων». Ἴδοὺ οἱ κατηγορίες — οἱ σερεωτότες τῆς ματωρηλιδομένης δικτατορίας. Εἶναι οἱ ἴδιες κατηγορίες ενάντια στοὺς μακεδόνες πολίτες που θρσκει κανεις σ' όλες τὴς δίκες ως σήμερα. Τους κατηγορήσαν ὅτι εἶναι μέλη παρανόμων οργανώσεων, ὅτι θρσκονται σὲ σχέση με τοὺς εχθροὺς τοῦ Σερβικοῦ κράτους, ὅτι ελαβαν μέρος σὸ κομμουνιστικό κίνημα ἡ ὅτι παίρνουν τὸ «Μακεδόνικο Δέλο», τὴ «Βαλκανική Ὅμοσπον-δία» και άλλες δημοσιεύσεις τῆς «Ἐνωμένης Ο.Ρ.Ι.Μ.

Ὁ σκοπὸς τῆς δικτατορίας εἶναι νὰ μπορεί νὰ δικάσει τους πολίτες αὐτοὺς ἐπὶ τὴ βάσει τοῦ «νόμου πρὸς προστασίαν τοῦ κρά-τους». Καὶ τέλος νὰ μπορεί νὰ δώσει ἕνα νόμιμο χαρακτήρα στὴς τιμωρίες που θέλει νὰ επιβάλει, μη έχοντας καμμιά άπόδειξη εναν-τί τους, καταφεύγει στὰ βασανιστήρια για νὰ εἰπύχει «ὀμολογίες».

Οι πληροφορίες που λαμβάνουμε για τὰ βασανιστήρια στὰ ὁποία ύποβάλλονται οἱ κατηγορούμενοι, βασανιστήρια που επιβάλ-λονται συχνά άπ' τοὺς πιο μεγάλους άντιπροσώπους τῆς ἴδιας δι-κτατορίας, ὅπως ὁ νομάρχης τῆς Σκόπιας Νουόμοβιτς, δείχνουν τὴν εξαιρετική αγριότητα τῆς κυβέρνησης. Τὸ καθεστὸς τοῦ ὁποῖου θήματα εἶναι οἱ φυλακισμένοι εἶναι βάρβαρο: μένον πολλῆς μέρες χωρὶς νὰ λάβουν καμμιά τροφή, άπογορεβονται οἱ ἐπισκέψεις και ὁ καννὸς, λείπουν δὲ οἱ δυνατότητες για τὴν εξασφάλιση μιᾶς σο-βαρᾶς άμυνας. Τὰ βασανιστήρια που εφαρμόζονται άπ' τους κατα-πιεστῆς αὐτοὺς, οἱ διαδοχικῆς σκηνοθετούμενες δίκες και ἡ άνυπό-

φορη κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο μακεδονικός λαός, προκαλούν την αγανάκτηση του πολιτισμένου κόσμου. Αυτή η αγανάκτηση εκδηλώθηκε με τα τηλεγραφήματα που στάλθηκαν απ' τους πιο μεγάλους αντιπροσώπους της προοδευμένης κοινής γνώμης, προς στόν άρχηγό της Λευκής Χειρός, τόν πρωθυπουργό Ζίβκοβιτς και προς στόν πρόεδρο του δικαστηρίου του κράτους στο Βελιγράδι (παρακάτω δημοσιεύουμε δύο απ' τα τηλεγραφήματα αυτά).

Οι αντιπρόσωποι αυτοί της κοινής γνώμης, διαμαρτυρούμενοι όλοι ενάντια στα βασανιστήρια και ζητώντας μία πλήρη πολιτική άμνηστία, δαίνουν τη θεμελιώδη αίτια που δημιουργεί τη κατάσταση αυτή: τó ίδιο τó καθεστώς. Γι' αυτό οι αντιπρόσωποι υπογραμμίζουν τήν απαίτηση του μακεδονικού λαού νά κανονίσει και νά καθοδηγήσει μόνος τις υποθέσεις του, γι' αυτό τήν υπογραμμίζουν στή πάλη αυτή της άπελευθέρωσης και της ένωσης.

Η κατάσταση αυτή δέν μπορεί νά εξακολουθήσει πιά. Θα δαθεί ένα τέλος στα βάρβαρα καθεστάτα, στα όποια είναι υποπεταγμένη ή Μακεδονία, μοιρασμένη σήμερα κάτω απ' τήν μορφή της μεγαλοσερβικής δικτατορίας, κάτω απ' τόν βουλγάρικο φασισμό και κάτω απ' τόν ελληνικό σωβινισμό. Τα καθεστάτα θά γκρεμιστούν σάν άποσπασμα της επαναστατικής μαζικής πάλης που διεξάγεται απ' τόν μακεδονικό λαό μαζί με τις άλλες μάζες και τούς καταπιεζόμενους λαούς της Βαλκανικής. Και τή μέρα αυτή θά γιορταστεί ή 'Ομοσπονδία τών ελευθέρων Λαϊκών Δημοκρατιών της Βαλκανικής.

Δ. Βλάχωφ

ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠ' ΤΟ ΣΕΡΒΙΚΟ ΖΥΓΟ

Στις 28 του Γεννάρη άρχισε στο δικαστήριο για τή προστασία του κράτους και της δημόσιας ασφάλειας ή δίκη ενάντια στους 15 Μακεδόνες του Κουμάνοβο (Βόρειος Μακεδονία). Ύστερα απ' τήν ανάκληψη του κρυφού τυπογραφείου στή μακεδονική πόλη Βέλες και παράλληλα με τις μαζικές συλλήψεις που έγιναν σε διάφορες περιφέρειες της Μακεδονίας, στή Κροατία, στή Βοσνία κτλ., μερικές δεκάδες διανοούμενοι, επαγγελματίες και έργατες συνελήφθησαν στο Κουμάνοβο. Η άστυνομία τούς κατηγορήσε ότι έκαμαν κομμουνιστική και έθνική επαναστατική ζύμωση, για μία ανεξάρτητη Μακεδονία και μία Βαλκανική 'Ομοσπονδία, και ότι παίρναν μέρος σε μυστικές και άναρτητικές οργανώσεις.

Κατά τó διάστημα τών ανακρίσεων, και παρ όλες τις δυνάμεις της άστυνομίας, τó μεγαλύτερο μέρος τών συλληφθέντων άφεθηκαν ελεύθεροι 15 απ' αυτούς τέθηκαν υπό κατηγορίαν. Ίδου τά όνόματα και ή ιδιότητα τους:

Κυρίλ Μπουρμάζωφ, σιδεράς, Νικόλας Τάωφ, έμπορος σιδηρικών, Άγγελ Δίρσεφ, έμπορουπάλληλος, Κώστα Πόπωφ, έμπορουπάλληλος, Μιχαήλ Πιεχ, ύποδηματεργάτης, Αλέκο Σάνκο, ραπεργάτης, Τζβέτκο Μίλεκωφ, ύποδηματεργάτης, Μιλέ Σπάσωφ, ύποδηματεργάτης, Δημητρο Βέλκωφ, ζυλοοργός, Στραχίλ Βαζλοβετσκι, έμπορος, Τράϊκο Σταμίνκωφ, φοιτητής, Μίλαν Μιγιάκόβιτς, καθηγητής γυμνασίου, Τρίφουν Τράϊκωφ, κουρεψ, Κυρίλ Μλαντένωφ και Κίρο Άλζωφ.

Άλλά, επί τή βάσει ποιών άποδείξεων εκφράστηκαν οι Κατηγορίες αυτές! Κανένα επιβαρυντικό ύλικό δέν βρέθηκε στους συλληφθέντες αυτούς. Όλα αυτά που επέτυχε ή άστυνομία είναι «όμολογίες» άποσπασμένες από κανένα απ' αυτούς κάτω απ' τά πιο σκληρά βασάνα. Ένα γράμμα σταλμένο απ' τή φυλακή περιγράφει ως εξής τήν άπόσπαση τών «όμολογιών» αυτών:

«Οί συλλήψεις έλαβαν χώραν τατά τόν μήνα Ίούλιον 1929. Όλοι οι συλληφθέντες κρατήθηκαν τότε εξ η μέρες χωρίς καμμία τροφή — εκτός από μερικές σταγόνες νερό. Είχαν εξαντληθεί φυσικά. Κατόπιν καθώς ήταν σακατεμένοι απ' τά βασάνα και τήν εξάντληση της πείνας, άρχισαν οι δήμιοι νά εφαρμόζουν σ' αυτούς όλες τις μεθόδους της μοντέρνας ιεράς εξέτασης. Τους κυπούσαν με μαστιγες από καουτσούκ και από δέρμα και με τά νεύρα τών βοδιών. Τους έρηξαν κατά γής και τούς τσαλαπατούσαν, τούς κεντούσαν δέ με τούς φτεριστήρες τους. Τους έδεσαν σ' ένα δένδρο σάν ζώα και τούς κυπούσαν. Τους βασάνισαν έπειτα με χίλιους διάφορους τρόπους, ως που πέσαν οι δυστυχεις άναίσθητοι μισοπεθαμένοι. Τότε τούς ξανάξανάνεψαν με ένσεις και ξανάρχισαν τά βασάνα τους. Και έτσι εξακολούθησε ως που οι βασανιζόμενοι δήλωσαν ότι είναι έτοιμοι νά υπογράψουν τά πρωτόκολλα της άστυνομίας που περιείχαν τις «όμολογίες».

Οί πιο φρικώδεις χτηνωδίες διεπράχθησαν πρό πάντων απ' τόν άξιωματικό της άστυνομίας Τσέντα Άγγέλοβιτς. Μα όλα τά κυβερνητικά όργανα πήραν μέρος στα βασανιστήρια αυτά: απ' τόν απλό χωροφύλακα ως τόν διοικητή της πόλης και τó νομάρχη, τó στρατηγό Νουόμποβιτς. Αυτός ó τελευταίος ήλθε όλως ιδιαίτερος απ' τή Σκόπια, άφησε νά βασανίσουν τούς φυλακισμένους μπρός του, και έλαβε ό ίδιος, με τó δικό του χέρι μέρος στα βασανιστήρια.

Μερικοί απ' τούς κρατούμενους έγιναν σακάτηδες και θά μείνουν άρρωστοι όλη τους τή ζωή, ακόμα κι αν άφθεθούν άρhesως ελεύθεροι.

Η άστυνομία και ό εισαγγελές πήραν όλα τά άναγκαία μέτρα, για νά μίν άποκαλυφτούν κατά τó διάστημα της δίκης τά αίσχη αυτά και για νά καταδικαστούν οι κατηγορούμενοι. Ό εισαγγελέας απέπεμψε όλους τούς μάρτυρες της υπεράσπισης και δέν επέτρεψε παρά μόνο δικούς του μάρτυρες, όλους τούς πρώτους της άστυνομίας.

18 άλλοι Μακεδόνες βρίσκονται ακόμα στις φυλακές του Βέλες και περιμένουν νά οδηγηθούν μπρός στο δικαστήριο προς προστασίαν του κράτους. Θα δημοσιεύσουμε σένα έρχόμενο φύλλο πως βασανίστηκαν οι 18 αυτοί δυστυχεις Μακεδόνες.

K.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Η άνυπόφορη κατάσταση στή Μακεδονία κάτω απ' τόν μεγαλοσερβικό ζυγό, ή σύλληψη πάνω από χίλιους μακεδόνες πολίτες, τά άγρια βασανιστήρια στα όποια υποβάλλονται οι πολιτικοί κατάδικοι και οι τρομερές δίκες που λαμβάνουν τώρα χώραν, προκαλέσαν τήν αγανάκτηση και τήν εξέγερση όλοκληρου του πολιτισμένου κόσμου και ξαπόλυσαν ένα γιγοντιο κύμα διαμαρτυριών εκ μέρους της προοδευμένης ευρωπαϊκής κοινής γνώμης.

Ίδου δύο τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας απ' τις έκοντοστάδες που στάλθηκαν:

Προς τόν πρωθυπουργόν Ζίβκοβιτς και τó δικαστήριο του κράτους Βελιγράδι

Έπ' ευκαιρία της δίκης ενάντιο σε 14 Μακεδόνες έθνικούς αγωνιστές του Κουμάνοβο πρό του δικαστηρίου του κράτους, ή όποία θ' ακολουθηθεί από μία άλλη εξ ίσου άποτρόπαια δίκη, διαμαρτυρούμαστε ενεργώς ενάντια στή σύλληψη άνω τών χίλιων αγωνιστών, ενάντια στα επιβαλλόμενα βασανιστήρια, ενάντια στην απαγόρευση μιας πραγματικής υπεράσπισης, ενάντια στο άποτρόπαιο κάθεστως τών πολιτικών καταδικών, άπαιτούμε τήν άμεσο άπελευθέρωση τών κατηγορουμένων, γενική πολιτική άμνηστία, ύψοημε φωνή διαμαρτυρίας ενάντια στο καθεστώς της τρομοκρατίας που εφαρμόζεται ενάντια στον ήρωικό μακεδονικό λαό, υποστηρίζουμε τó αίτημα της αυτοδιάθεσης του.

Έν όνόματι 150 προσαρτημένων, οργανώσεων που αντιπροσωπεύουν τις καταπιεζόμενες χώρες του κόσμου όλου:

Για τήν Έκτελεστική και τó γενικό Συμβούλιο της Αίγκας ενάντια στον ιμπεριαλισμό και για έθνική ανεξαρτησία.

Για βαχάρλαλ Νέρου, πρόεδρος του Έθνικού Συνεδρίου τών Ίνδιών, Ίνδιες, Χουάγκ Πίγκ, Κίνα, Σ. Σακλατβάλα, Ίνδιες, Μοχαμέτ Χατζεά, Ίνδονησία, Φουάντ Χιμαλι, Συρία, Φόρδ, μαύρη φυλή, Χερκλετ, Γαλλία, Μπρίτζεμαν, Άγγλία, Πολλίτ, Άγγλία, Φίμμεν, Όλλανδία, Μόντσεμππεργκ, μέλος του Ράιχσταγκ, Γερμανία, Β. Σαετογιαδγάγ'ι, Ίνδιες, Σεν Καταγιάμα, Ίαπωνία, Σολεμυάν Μίρτσα, Περσία, Χαρδι έλ Χουσεϊν, Άραβία, Ρόγκερ Μπάλντουϊν, Ήνωμένοι Πολιτεία, Σκότ Νίριγκ, Ήν. Πολιτεία, Κ Ντεσπάρδ, Ίρλανδία, Λεών Βέρθ, Γαλλία, Γκίντο Μγγιλί, Ίταλία, Καθηγητής Νεγιέδλι, Τσεχοσλαβακία.

Πάνω από 1000 Μακεδόνες πολιτικοί κατάδικοι, στενάζουν στής φυλακές, κάτω απ' τó τρομοκρατικό καθεστώς σας. Σαπίζουν κάτω από άνυπόφορες συνθήκες, ύπιστάμενοι άγρια και συνεχεί βασανιστήρια εκ μέρους της άστυνομίας και τών στρατιωτικών οργάνων, βασανιστήρια που επιβάλλονται με τή συμμετοχή τών αντιπροσώπων της κεντρικής κυβέρνησης. Είναι άηγορευμένο στους πολιτικούς κατάδικους νά λαμβάνουν τρόφιμα, καπνό, βιβλία και νά δέχονται επισκέψεις. 15 Μακεδόνες έθνικοί αγωνιστές «δικάζονται» σήμερα απ' τó δικαστήριο του κράτους και τούς άρνούται τήν έκλογή τών μαρτύρων υπεράσπισης καθώς δέ και τήν άνάκριση τών μαρτύρων έλάφρυνσης. Η δίκη τους θ' ακολουθηθεί από πολυάριθμες άλλες, χωρίς διακοπή. Διαμαρτυρούμαστε έντόνως ενάντια στις πράξεις αυτές και αίτούμε τήν άμεσο άπελευθέρωση τών κατηγορουμένων. Άπαιτούμε νά δαθεί τέλος στις τέτοιες δίκες και νά προκηρυχθεί ή πλήρης και γενική πολιτική άμνηστία. Τó τρομοκρατικό καθεστώς είναι σιγματισμένο απ' όλόκληρο τόν πολιτισμένο κόσμο, ό όποιος και ύποστηρίζει ενεργά τó δικαιο αίτημα του μακεδονικού λαού, ν' άποκτήσει επί τέλους [τó δικαίωμα της αυτοδιάθεσης του.]

Φάν Νόλι, πρώην Πρόεδρος του άλβανικού Συμβουλίου, Έγκον Έρβιν Κίς, συγγραφέας, Δρ. Σμίνκε, ιατρός στο Βερολίνο, Δρ. Μάξ Χόνταν ιατρός στο Βερολίνο, Καθηγητής Φρις, Άρμιν Τ. Βέγκενερ, ήθοποιός, Δρ. Άλφόνς Πακέ, συγγραφέας, Καθηγητής Άλφόνς Γγολντσμιτ, Καθηγητής Φέλιξ Χάλλε, Δρ. Άπφελ, δικηγόρος, Έριχ Μόζαμ, συγγραφέας, Δρ. Άλεξάντερ, βουλευτής, Χέρβαρτ Βάλντεν, γενικός γραμματέας της Ένώσης Έλευθερά Βαλκάνια.

بالتان فده راسیونی

هر اون بش كونده انتشار ایدر
بالتان مظلوم ملتريك و اقلترينك مجموعه سیدر

يكي اهل صليب

چاره لرینی دوشومه مشدر. واتقان شاهی تاریخدن عبرت آلمایدر. اسلافی؛ اوج عصر قدر اوزون بر مدته صلیب نامه آوروپای آسیا ایله طونوشدیردی Pierre l'Ermite قومانداری آلتده قرالری، دوکلی. میلیونلرجه اردولرله آناتولون ایستیلایه، یاغمایه قالمشدر. فقط واتقان مقام الوهیتی نه ییله لیدرکه بو کون نامه وکالت ادعاسنده بولوندیغی الله، یاهاو آسکی الله دکل، رادیو الهدر. بو فن آلهی انسالرک کوزینی آچمشدر. بو کونکی کونده دنیاده جنت آناختارلرینی صاتون آلاجق هیچ بر صاف دل، هیچ بر فیدهل قالمشدر. بو کونکی کونده مسائل اجتاعیه کونک مسئله سنی اولمشدر. مکتبلر، کبتخانه لردن باشقه قولر، فابریقه، کینولر ییله بر مسائل اجتاعیه مکتبلی در.

یوز یتمش ملیونلک روسیاده روس انقلابی سایه سنده یوزی متجاوز مختلف ملتر، بو کون تامیله مستقل درلر هر بری کندی لسانیه، کندی ترادیسون عادات و اخلاقیله، حر و مستقل یاشامقده درلر. اقلتر حقوق روسیاده طانیدیغی قدر هیچ بر یرده طانیشدر. یرواردرکه اورالرده روس ملتی اقلیت حقوقه تابعدر. روس کویولوسی، چارلر اداره سی آلتده بر حیوان قدر قیمتی اولمیان روس کویولوسی بو کون انسان اولدیغی آکلامشدر. هر درلو حقوق مدنی و ملییه مالکدر. بر زوالی فقیر کویلی آرتق چفت چوغتی تدارک ایشک ایچون کویلی آغاسنه، قولاغنه الی الابد اسیر، کوله قید اولمقدن قورتولمشدر. او؛ حکومتک صاحبدر. تعاون و تساند اوکا هر درلو اختیاجاتی احضار ایشدر. سوویت اداره سی او کویولویه او قدر صلاحیت، او قدر سربستی ویرمشدرکه اک فقیر بر کویلو بر سوویت ناظریله دیز دیزه او طوریر دردینی آکلاتیر.

معلوماترکه موسولینی حکومتی ایچنده آیریمجه بر حکومت واردرکه اونک دخی تاجی وار، تحی وار، طونق وار، عسکری وار و حدودیده واردر.

بو حکومتک بیوک دولترلر زنده سفیرلی واردر. بو دولتک امپراطوری کندی پاتختنده سفرا قبول ادر، دنیا قرالری، قابوسنک ایشکبه رکوع ایدر. بو حکومتک دیگر حکومتلردن فرقی بودر: پاپلر تبعه سی بوقدر. تبعه سی، بوتون دنیانک فیده لری در. ایشه بو حکومتک شاهی اولان پاپا جنابلی یکی اهل صلیب اردولری ترتیب ایشک غیرته دوشمش. بو خیری ایطالیانک Osservatorio-Romano غزه سی یازمقده در. بو غزه واتقان شاهی اولان پاپانک یکی بر اهل صلیب قیامی شکنده بر دعوتنامه نشر ایدیور. پاپا بو بیاننامه سنده بوتون دنیانک فیده لری اولان تبعه سنی ۱۹ مارتده Saint Joseph کونده Saint Pierre کلیسایه دعوت ایدیور. پاپا حضرتلری بالذات اورایه آینه جکلر، روسیاده قاپانان کلیسار ایچون، گویا اولدورولن میلیونلرجه حرسیانلر ایچون آلهه دعالر ایدرک و بالعموم حرسیانلر دنیا سنی سوویتلر علیهنه قیام ایتدیره جکدر. واتقان امپراطوری بیاناتده: سوویتلر علیهنه متحدا تشبثانده بولونمق اوزره جنوه قوغره سنه جمعیت اقوامه اشتراک ایدن دولترلر منلترینک بو بایده مشترکا بر اتفاق مقدس قراری آلمه لرینی امر ایدیور.

پاپا؛ اسلافنک XI—XIV عصره قدر بوتون آوروپای قرالریله برابر اوکه قاتاراق آسیا خلقتی یاغما ایشک قالمشدیغنه هوس ایدیور. معلوماترکه تکمیل اهل صلیب آوروپا قرالترینک بولتیقه لری، اتریقهلری ایله مایالایدری. صلیب؛ اورته ده بر وسیله ایدی. شمدیکی واتقان شاهی ده زمانک امپریالیست حکومتلریه آلت اولارق سوویت روسیاده حرسیانلر اولدوریلور، کلیسار قیاتیلیور دی به ایکی ده برده واتقان غزه لریله سیسته ماییک نشریانه بولنور.

بده سیدرکه پاپانک بو غیرتی، دین و دینداش حمایه کارلری غایه سندن پک اوزا قدر. چونکه واتقان مقامی، شمدی به قدر چارلر حکومتی اثناسنده اورتودقس اولان روس کویولوسی دنیانک اک بدخت، اک اسیر بر نمونه بشری ایدی. چارلر اداره سنک حریص سیاستلری روس کویولوسی لابقطع حربله سوق ایدرک میلیونلرجه سنی حیوان سورولردن بدتر اولارق احا ایشدر. روس کویولوسنک چار اداره ظالمانه سی اثناسنده چکدیکی دنیاده هیچ بر ملت چکمه مشدر. حال بوله ایکن واتقان مقام قدسیق یوزده طقسانی حرسیان اولان بو انسان کتله سنک امدادلریه ایشمک

واتقانک؛ ۱۷۰ ملیونلک بیوک بر حکومتک وضعیت اجتاعیه و مدنیه سنی تدقیق ایشمدن کور کورینه آوروپا حکومتلریک واسطه اغراضی اولمسی پک غریبدر. پاپا جنابلی روس اورتودقس لرینه آچی به جغه کندی سلطنتی اطرافنده بولان موسولینی حکومتک اداره سنه باقی، بر اداره حکومتک بش سنه ظرفنده بر ملیونه قریب افکار منوره ی، پاپانک قاتولکلرینی ملکک جارجه آتمش و بر او قدرینی ده منفعلارده حبسخانه لرده چورومکده در. واتقان آلهی ایطالیان قاتولکلرک حالرینه آچی به رق موسولینی آفسونلاسن، آفوروزلاسن یوخسه پاپانک روس اورتودقس لرینی حمایه فکرله قهریسا اطرافنده پاپاجنی آفسونلر قیرنده کوزلری آچیق اولارق یاتان نه له نینی ماناییزه ایدیلر و نه ده آل له نینی تهدید ایده ییلر.

شار

SOMMAIRE

Notre nouvelle adresse: Wien, IX., Postamt 71, Postfach 50
Prière d'adresser tout envoi d'argent à "La Fédération Balkanique"
— Postscheckkonto No. D-73.796 Wien, Autriche"

Prix de la double Edition: A et B:
par No.: doll. 0.10; fr. suisse: 0.50; fr.: frs.: 2.50; mark: 0.40; schilling 0.60.
Abonnement: 6 mois: doll.: 1.20; fr. suisses: 6.-; fr. frs.: 30.-; marks: 4.80; schillings 7.20.

Prix de la simple Edition: A ou B:
par No.: doll.: 0.05; fr. suisse: 0.25; fr. frs.: 1.25; mark: 0.20; schilling: 0.30.
Abonnement: 6 mois: doll.: 0.60; fr. suisses: 3.-; fr. frs.: 15.-; marks: 2.40; schillings: 3.60.

Texte croate (pages 2845—2848)

N. Matijević: Katolički front — Deklaracija Dobruđžanske Revolucionarne Organizacije DRO — Veliko-srpska diktatura uništava nacionalne manjine — St. K.: Proganjanje nezavisnih intelektualaca u svim krajevima Jugoslavije — R. Radev: Hrvata, što više Hrvata, dajte! — B. Pejani: U zemlji pokolja

Texte bulgare (pages 2849—2852)

Декларация на Добруджанската Революционна Организация (ДРО) — Д. Рену: Под ботуша на белградската диктатура — Д. Иванов: Процеса против Антивоенния Комитет в София и опасността от войната — Чернев: Към сръбско — бългारско «сближение» — Добротич: Заблуджената на национал-паранистите

Texte albanais (pages 2853—2854)

Federacioni Ballkanik: Appel — P. Louis: Diplomatura dhe Diktatura —

Texte grec (pages 2854—2855)

Δ. Βλαχούφ: 'Ενάγνια στή ματαρμένη δικτατορία τών Καραγεώργεβιαν στή Μακεδονία — Κ. Τά βασανιστήρια τών Μακεδωνών κέτω απ τó σερβικό ζυγό — Διαμαρτυρίες τής παρκοσμίας ποιητής γρόμης

Texte turc (pages 2856)

شار: یکی اهل صلیب